

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Vitas Parallelas Graecè & Latinè

Plutarchus

Francofurti, 1620

Artoxerxes

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

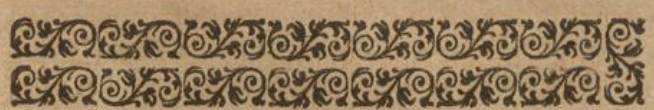
Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1340)

Porro extra hæc certamen aduersus Dionysium haudquaquam illi aduersus Cæsarem par fuit. Si quidem Dionysium nemo non qui familiariter eum cognoscet, fastidiret, in vino & alea & iustis plerunq; demersum. At de Cæsare cogitationem suscipere obterendo, neque reformidare eius ingenium, opes, fortunam, cuius adimbat vel nomen Parthorum & Indorum regibus somnium, ingentis fuit animi & spirituum nulli succumbentium pauori. Quapropter cum Dione, simul atq; conspectus in Sicilia est, infiniti mortales conspirauerunt in Dionysium: Cæsaris autoritas vel defuncti confirmauit amicos eius, ac nomen huius euexit ilico eum qui usurpauit id, ex inope puero ad populi Romani principatum, isq; contra Antonij inimicitiam & potentiam appendit hoc pro amuleto. Quod si obijcias, magnis certaminibus fuisse eiectum ab Dione tyrannum, Cæsarem verò nudum à Bruto incautumq; occisum: id ipsum summæ fuerit solertia & consilij magni imperatoris, virum potentia succinctum tanta capere incautum & nudum. Neque enim repente, neque solus, aut cum paucis adortus interfecit eum, sed diu præmeditato consilio est aggressus cum multis, quorum fefellit eum nemo. Aut enim à primo delegit optimos, aut illo delectu eos quibus fidem habuit, reddidit bonos. Dion vel malo iudicio permisit semetipso improbis, vel vtendo ex bonis improbos reddidit: quorum erat viro prudenti præcauendum vtrunque. Exprobrat ei Plato quoque quod eos adoptasset amicos à quibus perditus fuerit. Atque vltorem Dion necis suæ nūquam quenquam habuit: Brutum verò vel ex hostibus Antonius splendide funeravit, Cæsar conseruauit etiam ei honores. Statua eius ærea fuit Mediolani, in Gallia cisalpina, posita. Hanc, quæ imaginem eius repræsentabat & erat fabre facta, vt post vidit Cæsar, præterijt: mox subsistens, compluribus audientibus vocauit magistratus, ciuitatem eorum ferens sibi compertum esse fœdus pacis rupisse quod hostem suum apud se haberet. Ac primum sane negauerunt, & quemnam significaret ambigentes, intuebantur se se mutuo. Vt verò conuersus Cæsar ad statuam, contracta fronte, Numme ille, inquit, hic stat hostis noster? multo illi magis percussit obmutuere. At Cæsar ardens laudauit Gallos quod amicis essent etiam in aduersis rebus stabiles, præcepitque ne statua loco moueretur.

A αἰδὺν γὰρ μὴ τούτων, ὁ παρὲς Διονύσιον ἀγῶν, οὐχ ὁμοίως ἢ δὴ ποῦ ὡς παρὲς Καίσαρα. Διονυσίου μὲν γὰρ ὁσσεῖς ὅσπης οὐκ αἰὲν κατεφρόνησεν ἢ σωθήσων, ἐν μέθαις καὶ κύβοις καὶ γυναιξὶ τὰς πλείστας ποιουμένου διατεθείας· ὃ δὲ πῶς Καίσαρος κατέλιπον εἰς νοῦν ἐμβολήσασθαι, καὶ μὴ φοβηθῆναι πῶς δεινότητι καὶ δυνάμει καὶ τύχῃ, οὐ καὶ τὸν ὄνομα τῶν Παρθυσίων καὶ Ἰνδῶν βασιλέως οὐκ εἶα καθύδδεν, ὑπερφουῖς ἢ ψυχῆς, καὶ παρὲς μηδὲν ὑφείσασθαι φόβῳ ἢ φρονημάτων ἡμιμύθης. δὲ τὰ μὲν ὁφθέντι μόνον ἐν Σικελίᾳ, μυριάδες οὐκ ὀλίγαι σωέσθησαν ἔπι Διονύσιον· ἢ δὲ Καίσαρος δόξα καὶ

B πεισόντος ἄρθου τῶν φίλων, καὶ τὸν ὄνομα τὸ χρησάμενον ἦσεν, ἐκ παιδὸς ἀμνησίου, παρὸν δὲ τῶν εἰς Ῥωμαίων, ὡς διέξιφαρμακῶν τῶτο παρὲς πῶς Ἀντωνίου παρὰ φαρμάκων ἐχθρας καὶ δυνάμειν. εἰ δὲ φήσει τις ὅτι μεγάλοις μὲν ἀγῶσιν ὁ Δίων ἐξέβδωκε τὸν τύραννον, Καίσαρ δὲ Βροῦτος ἐκτείνε γυμνὸν καὶ ἀφύλακτον· αὐτὸ τῶτο δεινότητος ἀρετῆς καὶ στρατηγίας ἢ ἔργον, ἀνδρῶν ἰσχυρῶν καὶ ἐλεβλημένων δυνάμειν, ἀφύλακτον λαβὴν καὶ γυμνόν. οὐ γὰρ ἄξιον φησὶ, ὅσπερ μόνος ἢ σὺ ὀλίγοις ἔπι πεισῶν ἀνείλεν, ἀλλ' ἐκ πολλῶν σωθεῖς ὁ βούλομα, καὶ μὲν πολλῶν ἔπι τῶν ἐλεβῶν, ὡς ὁσσεῖς ἐφύσαστ' αὐτόν. ἢ γὰρ δὲ τῶν ἐκρινε τοῖς χεῖροισι, ἢ τὰ παρὰ κριναι τῶν πεφύσασθαι, ἀγαθοῖς ἐποίησεν. Δίων δὲ, εἴτε κρινας κακῶς, ἔπι τεύσειν ἑαυτὸν ποιητοῖς, εἴτε χεῖροισι, ἐποίησεν ἐκ χεῖρῶν ποιητοῖς, ὁσπερ ἑτέρον παρὸν ἀνδρὶ φρονημάτων παρὸν ἦσεν. ἐπιμύθης δὲ καὶ Πλάτων αὐτῶν, τοιούτοις ἐλεβῶν φίλοις ὑφ' ὧν ἀπώλετο. καὶ Δίωνος μὲν ἡμῶν ὁσσεῖς ἐφύσασθαι πεσοῖτος· ἀλλὰ Βροῦτον καὶ τὸν πολεμίων Ἀντωνίου μὲν ἔθαψεν οὐδὲξως, Καίσαρ δὲ καὶ τῶν ἰσχυρῶν ἐτήρησεν. ἔφηκε δὲ χαλκῆς ἀνδρίας ἐν Μεδιολάνῳ, τῆς ἐν τῶν Ἀλπεων Γαλατίας. τῶτον ὑπερον ἰδῶν ὁ Καίσαρ εἰκονιστὸν ὄντα καὶ χαλεπῶς εἰργασμένον, παρῆλθεν, εἴτ' ἔπι τῶν μὲν μικρῶν ἀκροαμένων πολλῶν, τοῖς ἄρχοντας ἐκδήσει, φάσκων ἐκασποῦδον αὐτῶν πῶς πόλιν εἰληφέναι, πολέμιον ἐχρυσαν παρ' αὐτῆ· ὁ μὲν οὖν παρὸν, ὡς εἰχὼς, ἠρνοῦντο, καὶ ἵνα λέγει διαπερδόντες, εἰς ἀλλήλους ἀπεβλέψαν· ὡς δὲ ἔπι τῶν ἰσχυρῶν ὁ Καίσαρ παρὲς τὸ ἀνδριόματα, καὶ σωμαγαγῶν δὲ παρὸν ὄντα, ἀλλ' οὐχ ὁσσεῖς (ἔφη) « πολέμιος ὡν ἡμέτερος ἐστὶν αὐτῶν » ἔφηκεν· εἴτε μᾶλλον κατὰ « πλάγῃτες ἐσιώπησαν. ὃ δὲ μείδζοντας ἐπῆνεσέν τε τοῖς Γαλάταις, ὡς τοῖς φίλοις καὶ τῶν ἰσχυρῶν τύχας, βεβαίοις ὄντας, καὶ τὸ ἀνδριόματα καὶ χεῖρας μὲν ἐκ ἐλεβῶν.

PLVTARCHI

ARTOXERXES.

PRIMVS in Persarum regibus Artoxerxes, qui lenitate atque animi celsitudine præcelluit, Longimanus vocatus est, quod manum dexteram haberet altera longiorem. Xerxis hic filius fuit. Secundus, de quo hic agimus, Mnemon cognomine, illius fuit ex filia nepos. Nam Darij & Parysatidis filij quatuor fuere, maximus stirpis Artoxerxes,

Γ Λ Ο Υ Τ Α Ρ Χ Ο Υ

ΑΡΤΟΞΕΡΞΗΣ.

Μέν παρὸντος Ἀρτοξέρξης, τῶν ἐν Πέρσας βασιλέων παρὰ ὀνη καὶ μεγαλή ψυχία παρὰ τῶν, Μακρόχρη ἐπεκαλέσθη, τὸ δὲξια μείζονα τῆς ἐτέρας ἔχων. Ζέρξου δὲ ἢ ἢ ὡς· ὃ δὲ δούπερος. παρὸν ὡς ἔπερ γράφεται, Μνήμων ἔπι κληθεῖς, ἐκ θυγατρὸς ἢ ἐκείνου. Δαρείου γὰρ καὶ Γαρυσσάπιδος παῖδες ἔχροντο τῶν παρὸν, παρὰ τῶν ὄντων μὲν, Ἀρτοξέρξης,

qui multis locis, ut prodidit Xenophon, per amicos & hospites ei alebantur. Non contraxit enim illos, quod consilium suum adhuc tegeter, cateruatim: sed alibi alios qui varijs pretextibus scribebant externum militē, habebat. Mater regis, quæ cum rege agebat, diluebat suspiciones, atque ipse semper obsequiose scribebat Cyrus, qua postulās aliquid à rege, qua Tissaphernē recriminās, quasi æmulatio cum illo sibi & concertatio foret. Erat autem infra quædam regi tarditas, quæ vulgo lenitas ducebatur. In initio enim mirē sectari Artoxerxis sibi cognominis visus est moderationē, blandiorem ad tu se præbendo atque in largiendis pro merito honoribus beneficijsq; eff. sum, omni suppliciorum exactiōni detrahendo contumeliā, exultandoq; in accipienda gratia non secus si daret quàm si acciperes, in dando hilarem se & benignum ostendēdo. Donum enim erat adeo exiguum nullum quod non illustri gratia exciperet. Imo vero quum malum Punicum Omises quidā ei inusitata magnitudine obtulisset, Per solem, inquit, etiam urbem vir hic, si ei cōcredita sit, ex pusilla citō reddat amplam. Dum alia alij offerunt, in itinere homo tenuis, quum nihil subitō ad manū haberet, ad amnem cucurrit, haustamq; manibus aquā obulit ei. Ea re delectatus Artoxerxes misit ei phialam auream cum mille Daricis. Euclidæ Laconi multa verba præfractē apud ipsum effundenti iussit dicere tribunum, Tibi licet quæ liber ad me dicere: mihi & dicere & facere. In venatione monstrantem sibi Tiribazem candyn suum laceratum, quid agēdum esset rogavit? Quum subiecisset ille, Alium ipse indue, hunc mihi dona: ita fecit, addens, Hunc tibi Tiribaze dono, sed gerere interdico. Contemnēs id Tiribazes, (erat enim haud improbus, sed leuior & stolidior) quum candyn illū cōfestim induisset, monilibusq; aureis & muliebribus à rege donatis excoluisset se, stomachabantur cuncti. Neq; enim fas erat. At rex derisit eum, & ait, Permittō tibi aurum gerere ut mulieri, & vestem illam ut infano. Mensē regis præter matrem eius & cōiugem nemo erat consors: quarum hæc infra, mater supra illum recumbebat. Artoxerxes etiam fratribus suis mensam participavit, Ostaci & Oxabi, ætate minoribus. Iam spectaculum gratissimū præbebat Persis vxoris eius Statiræ currus, qui velis detractis semper progrediebatur, fœminisque popularibus salutandi eam & adeundi faciebat copiam. Hinc regnum eius fauorabile ad multitudinem fuit. Cyrum verò nouatores hominesque inquieti, ut animo virum magnifico & insignem bellatorem & amicorum studiosum, regno existimabant necessarium esse, atque imperij molem regem desiderare animosum & gloriæ cupidum. Igitur non minus Cyrus superiorum prouinciarum nominibus quàm ijs qui circa ipsum erant, fretus aggredditur bellum. Lacedæmonios per literas orat ut auxilia & milites sibi mittant. quibus ostendit se largiturum, si pedestres venissent, equos: si equestres, bigas: si prædā haberent, vicos: si vicos, vires: stipendium militibus non annumeraturum, sed ad mensuram. lactans autem se maiorem in modum, etiam cor ait fiat se ferre grauius,

πολλαχῶς ἀπὸ τῶν φίλων καὶ ξένων αὐτῷ πρὸς ἀφροσύνην, ὡς Ξενοφῶν εἴρηκεν. ἀφροσύνη γὰρ οὐ σαυήνη, ἐπὶ τῷ πρὸς ἀφροσύνην ἐπιπρυπιόμηνος, ἀλλαχῶς ὅτι πολλὰς πρὸς φάσει ξενολογοῦσας εἶχε. βασιλέως ὅτι μήτηρ παρῶσα τῆς ὑποψίας ἀφῆρει, καὶ Κόρος αὐτὸς αἰεὶ παρῶσα πικρῶς ἐγραφε, καὶ μὴ ἀπὸ μῆκος παρῶσα αὐτῷ τῆς Τισσαφέρνηος ἀπικατηγρῶν, ὡς δὴ πρὸς ἐκείνον αὐτῷ ζήλου καὶ ἀγῶνος ὄντος. ἡ δὲ ἡλικία καὶ μέλλουσι ἐπὶ τῆ φύσει τῆ βασιλείως, ἐπιείκεια φαινομένη τοῖς πολλοῖς. ἐπὶ δὲ καὶ πάνυ ζήλου ἔδδξε πρὸς Ἀρτοξέρξου τῷ ὀμνύμου πρὸς ὀπίσθῃ, ἡδὲ τε ἑαυτὸν παρέχων ἐπιπρυπιόμηνος, καὶ πρὸς ὀπίσθῃ καὶ χαίρειναι κατ' ἀξίαν ὑποβόλων καὶ χάσιως ὅτι πάσης ἀφαιρῶν ὅτι βεῖζον, καὶ ἡδὲ μῆκος, ἐπὶ τῷ δεχέσθαι χαίρειναι, οὐχ ἡπὶον τοῖς διδοῦσιν ἢ τοῖς λαμβάνουσιν. ἐπὶ τῷ ὀπίσθῃ φαινομένη ὀφθαλμοὶ καὶ φιλανθρώπος. ὅθεν γὰρ ἡ οὐτῶ σμικρὸν ἢ τῶν διδοῦσιν, ὅ μὴ πρὸς ἐδίξαστο πρὸς ὀπίσθῃ: ἀλλὰ καὶ ῥῶδον μίαν ὑποψία μεγέθη πρὸς ἐνέχρητος ὀπίσθῃ ἡλικία αὐτῷ, Νῆ τ' Μίθρα (ἔπειν) ὅτι ὁ αὐτὸς καὶ πόλιν ἀνὲρ μικρῶν, καὶ ποιήσῃ μεγάλῃ πρὸς ὀπίσθῃ. ἐπὶ ὅτι δὴ πρὸς ἀφροσύνην, καὶ ὀπίσθῃ ἀφροσύνης ἀφροσύνης ὅθεν ὅτι καὶ πρὸς φάσει βεῖζον, ὅ πρὸς μῶ πρὸς ὀπίσθῃ, καὶ τῷ πρὸς ὑποβόλων τῷ ὕδατος πρὸς ὀπίσθῃ, ἡδὲ τῷ Ἀρτοξέρξου Φιδίῳ ἐπεμψεν αὐτῷ χρυσὴν καὶ χιλίους δαρείκους. Εὐκλειδῆς ὅτι τῷ Λάκωνι πομπὰ παρῶσα σαζομένη πρὸς αὐτὸν ἀφροσύνης, ἐκέλευσεν εἰπεῖν τῷ χιλίαρχον, ὅτι τῷ μὴ ἔξῃ εἰπεῖν ἂ βασιλεὺς βεῖζον. ἐμοὶ ὅτι καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν. ἐπὶ ἡλικία τῷ Τισσαφέρνηος δέξαστος αὐτῷ τῷ καὶ πρὸς ἐχθρῶν ἡρώτησεν ὅ, ἡ δὲ ποιῆν. ἐκείνου δὲ εἰπόντος, Ἀλλοὺς αὐτὸς ἐπὶ πρὸς, τῷ δὲ ἐμοὶ δός: οὐτως ἐπὶ πρὸς, εἰπὸν, Δίδωμι μὴ τῷ Τισσαφέρνηος τῷ τῷ πρὸς, φερῶν ὅτι ἀπαρῶσα. τῷ τῷ Τισσαφέρνηος μὴ φερῶν πρὸς (ἡ γὰρ οὐ πρὸς, ὑποψία φερῶν) ἀλλὰ τὸν τε καὶ πρὸς αὐτὸς ἐκείνον ἐπὶ πρὸς, καὶ δὲ πρὸς χρυσὴ καὶ γυμναστικῆ τῷ βασιλικῶν πρὸς πρὸς, πόμπῃ μὴ ἡδὲ πρὸς (οὐ γὰρ ἔξῃ) ὀπίσθῃ βασιλεὺς κατεβόλασε, καὶ εἶπε, Δίδωμι τῷ τῷ πρὸς φερῶν ὡς γυμναστικῆ, καὶ τῷ πρὸς ὡς μῆκος. τῷ πρὸς τῷ τῷ ἀφροσύνης μὴ πρὸς, ἀλλὰ ἡ μῆκος βασιλέως, ἡ γυμναστικῆ γυμναστικῆ, καὶ τῷ πρὸς τῷ μὴ πρὸς αὐτὸν, τῷ τῷ μῆκος πρὸς αὐτὸν, Ἀρτοξέρξου καὶ τῷ ἀδελφοῖς ὅτι πρὸς αὐτῷ ἐκείνῃ τῷ πρὸς, ὅ γὰρ καὶ ὀπίσθῃ, νεώτερος ὄντας. ἐπὶ τῷ μῆκος καὶ χαίρειναι ὀπίσθῃ παρῶσα τοῖς Πέρσης ἢ τῷ γυμναστικῆς Σταπέρξου δὲ μῆκος. γυμναστικῆ τῷ πρὸς πρὸς αὐτῷ αἰεὶ πρὸς φερῶν, καὶ διδοῦσα τῷ δημίπρην ἀφροσύνης αὐτῷ, καὶ πρὸς φερῶν. ὅθεν ἡ γὰρ πρὸς τοῖς πολλοῖς ἡ βασιλεία. τῷ μὴ πρὸς Κόρος οἱ νεώτερος αὐτῷ καὶ πολυπρὸς ὡς λαμβάνων αὐτῷ τῷ ψυχῆ καὶ πολεμικῶν ἀφροσύνης καὶ φιλέταρον, ὅθεν τῷ πρὸς φερῶν πρὸς, καὶ ὅ μῆκος τῷ ἡγεμονίας βασιλέως δέξαστος φερῶν καὶ φιλοπρὸς ἔχοντος. οὐχ ἡπὶον οὐ τῷ αἰεὶ πρὸς ὀπίσθῃ, ἢ τοῖς πρὸς αὐτὸν, ἐπεχίρει τῷ πρὸς. καὶ Λακεδαιμονίοις ἐγραφε, πρὸς φερῶν βοήθειν, καὶ σιωπέμπειν αὐτῷ, οἷς ἔφη δώσειν, ἀπὸ μὴ πρὸς πρὸς, ἴππους, αὐτῷ δὲ ἴππους, σιωπέμπειν.

αἰεὶ πρὸς ἐπὶ ὅτι ἀφροσύνης ἔχον, κόμας: ἐπὶ ὅτι κόμας, πόλεις. μῆκος ὅτι πρὸς φερῶν οἷς φερῶν οἷς φερῶν, ἀλλὰ μῆκος ἔσαστος. μεγαληγρῶν ὅτι πρὸς αὐτῷ πολλὰ, καὶ κερδῶν ἔφη τῷ ἀδελφοῦ φερῶν βαρυτέραν,

καὶ φιλοσοφῆν μάλλον, καὶ μαγεύειν βέλτερον, εἶνον δὲ πλείονα πίνειν καὶ φέρον. Ὀκνησὼν δὲ ὑπὸ δειλίας καὶ μαλακίας, ἐν μὲν τοῖς κρηγεσίοις, μὴ δὲ ἐφ' ἵππου· ἐν δὲ τοῖς κινδύοις, μηδὲ ἔπι θρόνου καὶ θήσασαι. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὖν σκυτάλῃν παρὰ Κλέαρχον ἀπέστειλαν, ὑπαγρετεῖν Κύρω πύργου κελύοντες. ὁ δὲ Κύρος ἀνέβη βασιλέα, βαρβαρικῶν τε πολλῶν ἔχων δυνάμιν, καὶ μαθοφόροις Ἑλλήνων ὀλίγων πεισιχλήων καὶ μυρίων ὑποδόντων, ὅσας ἐπὶ ἀλλήλων ποιούμενος παρὰ τῆς στρατείας. οὐ μὲν ἔλαττε γὰρ εἰς πολὺν χρόνον, ἀλλ' ἤκε βασιλεὺς Τισαφέρην ἀσπίδος καὶ πόλις Ἰορρούτος εἶχε βασιλεία, τῆς τε Παρυσάπιδος δὲ πλείστην ἀγίαν τῆς πολέμου φερεμένης, καὶ τῆς Φίλων αὐτῆς ἐν ὑποψίᾳ ὄντων καὶ Διαβολῆς. μάλιστα δὲ ἡμεῖς πῶς Παρύσαπιν ἢ Στάπειρα, τῶν πολέμων παρὰ παροῦσα, καὶ βοάσα, Ροδνῶν αἰπίστῃς ἐκείναι· πού αἱ δεισιμαίνας εἰς ἐξελόμην τὴν ἐπιβουλεύσαντα τῶν ἀδελφῶν, πολέμου καὶ κικῶν ἐμπέπληκας ἡμᾶς· ἐκ δὲ τούτων μισοῦσα τῶν Στάπειραν ἢ Παρύσαπιν, καὶ φύσει βαρῆτος οὖσα, καὶ βαρβαρὸς ἐν ὀργῇ καὶ μνησικακίᾳ, ἐπεβούλευεν αὐτῶν ἀελεῖν. ἐπεὶ δὲ Δείνων μὲν ἐπὶ τῶν πολέμων σιωπελαδίῃ τῶν ἐπιβουλιῶν εἶρηκε, Κτησίας δὲ ὕπερον, (ὃν οὐτε ἀγνοῖ τὸ χρονον εἰς ἔσθι, παρὸντα ταῖς παρὰ τῶν οὐτῶν αἰτίαι εἶχεν ἐκ τῶν χρόνων μετὰ τῆς ἐργον, ὡς ἐπαρῆθη διηγερούμενος· οἷα παρὰ πολλὰκις ὁ λόγος αὐτῶν, παρὰ δὲ μυθῶδες καὶ δραματικὸν ἐπιπέμμενος τῆς ἀληθείας) τῆς τοῦ μὲν ἰὼ ἐκείνος ἀπέδωκε χάριν ἕξῃ. Κύρω δὲ παρὰ τὴν φήμην καὶ λόγοι παρὰ ἐπιπέπον, ὡς οὐ μέγαδαι βασιλέως ἀγῆτος ἐγνωστός, ὅθεν σιωδραμῆν εἰς χεῖρας αὐτῶν ἀπεύδδοντος, ἀλλ' ἐν Πέρσης ὑπομνήν, ἀγῆτος δὲ αἰ δυνάμεις ἐκ δὲ πύργου χόθεν σιωέλθωσι. καὶ γὰρ τὰ φερον δῖος ὀργιστῶν δέκα, καὶ βάρους ἴσον, ἐπι τῆς αἰτίας Δια τῆς πεδίου τετρακοσίους ἐπέβαλε. καὶ ταύτης τε παρὰ τὴν Κύρω ἐν τῶν παρὰ τῶντα, καὶ Βαβυλωνίως αὐτῆς οὐ μακρὰν ἡμεῖς δὲ. Τιεβάζου δὲ (ὡς φασί) παρὰ τὸν ὀλμήσαντος εἰπεῖν ὡς οὐ δεῖ φερεμαχεῖν, ὅθεν Μηδείας ἐκάντα καὶ Βαβυλωνίως· ἀλλὰ καὶ Σουσσὸν ἐνδύεσθαι τῆ Περσίδι, πολλὰ πλάσι μὲν ἔχοντα δυνάμιν τῶν πολεμίων, μυρίους δὲ παρὰ τῆς καὶ στρατηγῆς Κύρω καὶ φερεῖν καὶ μάχεσθαι βήτιονας, ὡρμησε Διαγωνίσασθαι τῶν Ἀχίτην· καὶ τὸ μὲν παρὰ τὸν δῆλφης κατὰ φαίεις ἐνεγκῆντα μυριάσι παρὰ τῶν Διακεκοσμημένου λαμπαρῶν, τοῖς πολεμίοις, ἀσπύκτους καὶ ἀσπύκτους Δια τὸ παρὰ τῆν καὶ κατὰ φερεῖν ὀδδοπαρῶν, ἐξέπληξε καὶ σιωέλθωσιν, ὡς τε σιω Ἰορρούτος καὶ βοή πολλῆ μάλισ εἰς τῶν κατὰ τῶντα τὴν Κύρω· ἐπειτα σιγή καὶ χεῖδῶν ἐπάγων, θαῦμα ἐπὶ τοῖς Ἑλλήσι τῆς ἀσπίδος παρὲν, κραυγῆς ἀσπύκτους καὶ σικιτήματα καὶ πολλῶν ἀσπύκτων αὐτῶν καὶ Διαπασσῶν ἐπὶ πλῆθῃ ὑποῦτω παρὰ τῶν δεξομένων. ὅθεν καὶ κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἔλαξε τῶν δρεπτονηφόρων τὰ ῥωμαλέωτα παρὰ τῆς αὐτῶν φάλαγγος, ὡς παρὲν ἐν χεῖρσι ἡμέσθαι, Διακῶντα τὰ τῶν βία τῆς εἰσελάσεως. τῶν δὲ μάχιω ἐκείνων πολλῶν μὲν ἀπὸ τῆς ἡμέρας, Ξενοφῶντος δὲ μονονοχῆ δεικνύοντος ὅθεν, καὶ τοῖς παρὰ τῶντα, ὡς οὐ γνησθῶντος ἀλλὰ γνησθῶντος, ἐφιστάντος αἰετὸν ἀκροατῶν ἐπὶ πάθῃ καὶ σιωκινδύνῳ, Δια τῶν ἀσπύκτων· ὅθεν ἐστὶν αὐτῶν ἔχοντος ἐπεξήγησθαι, πῶς οὐ τὰ ἀσπίδων λόγῳ παρὰ τῶν εἰπεῖν ἐκείνων. ὁ μὲν οὖν τόπος ἐπὶ παρὰ τῶντα, Κοινῶς καλεῖται,

A de & oremque philosophum & magum meliorem esse, vinum potare & ferre largius: illum vero pra timiditate & ignavia per venationes, ne equo quidem: in periculis, nec folio insidere. Ergo Lacedaemonij missa scytala praecerunt Clearcho, Cyro vt in omnibus morem gereret. Ita in regem mouit Cyrus. Habebat sub signis magnas barbarorum copias, & mercede militantes Graecos paulo minus tredecim millia. Praetexuit alia ex alijs expeditioni suae. Haud diu tamen regem fefellit, sed ipse regi nuntium Tissaphernes attulit. vnde magnus motus occupauit regiam. **B** Causa belli in Parysatidem penè tota conferebatur, vocabanturque in suspicionem & crimen amici eius. Maxime verò fatigabat Parysatidem Statira bello anxia, & vociferans, Vbi nunc illae sunt promissiones, vbi obsecrationes quibus liberando fratris insidiatores, bello nos & his miserijs demerfisti? Hinc exosa Statiram Parysatis, & ingenio mulier in iram & vindictam fero barbaricoque, necare eam est molita. Quia verò per bellum Dinon hoc scelus prodidit patratum. Ctesias post: (quem neque praeterire tempus quum rebus agendis interfuerit, consentaneum est: neq; causam habebat cur eam rem vltro in narrando vt fuerat gesta, ex suo loco traiceret: quod crebro ei in scribendo accidit, vt a veritate excurrat ad vana & fabulosa) haec, quem ille tribuit, habebit locum. **C** Appropinquanti Cyro fama & rumores acciderunt non habere in animo statim praelio decernere regem, neque conferere cum eo manus properare: sed in Perside dum copia eò vndique conuenissent, subsistere. Etenim fossam passus latam decem & totidem altam, longam stadia per campum quadringenta duxit. Intra hanc penetrare Cyrum, atque non longe ab ipsa procedere Babylone permisit. Verum quum Tiribazes dicere ei princeps non dubitauisset non esse protrahendum conflictum, neque Media Babyloneque atque adeo Sufis cedentem abdere se in Persidem debere, qui exercitum habeat immenso quam hostis amplioem, & decem millia satraparum ducumque Cyro & consilio & virtute praestantiorum: maturauit quam primum acie decernere. **D** Qui vt primum conspectus repente est cum nouies centenis millibus militum splendidè adornatorum: hostes ex fiducia & contemptu incompofite & sine armis agmen facientes, perculit turbauitq; vt cum tumultu & magno clamore agrè in ordines eos Cyrus cogeret. **E** Inde rex silentio & sedato gradu signa promouēs, agminis tam compositi gratia obitupefecit Graecos. qui inconditos vlulatus, ingentem incompofitamque eorum fluctuationem & dissipationem tanto in numero expectabant. Iam scienter etiam Graecis curus falcatos validissimos quosque in fronte opposuit, vt impressionis vi, prius quam ad manus ventum esset, disijcerent eorum ordines. Quia verò pugnam hanc mandauere scriptis multi, eamque Xenophon tantum non subijcit oculis, ac gesta non quasi acta sint, sed agantur, vbi que proponit **F** lectori, commouetque eum, ob perspicuitatem, vt si sit periculi focus: ea insanus sim si repetā, nisi qua persequi ille omisit ad memoriam insignia. Igitur locus vbi pugnatum est, Cunaxa vocatur,

qui à Babylone stadiis quingentis distat. Cyrus, quum ante prælium moneret eum Clearchus ut pone Macedonum ordines se teneret, neque coniceret in aleam semetipsum, ferunt respondisse, Quid ais Clearche? Tunc iubes mihi qui regnum affecto, regno me ut ostendam indignum? Offendit quidē Cyrus quod inconsulte in media ruerit pericula, neq; discrimen declinauerit: non minus impexit Clearchus tamen, imo magis: qui Græcos regi locare ex aduerso noluit, sed dextrum cotnu, ne circumueniretur, applicuit flumini. nam securitatem vnde quaque sequenti, & præcipue nequid omnino acciperet incommodi spectanti, manere domi præstabat. Postquam vero spatium à mari tam immensum armatus erat emensus nemine urgente, tantum quo Cyrus in solium regium collocaret, tunc locum & ordinem circumspicere non vnde ducem seruaret & autorantem, verum vbi positus secure dimicaret, id hominis erat cui præsens formido consilia de summa rerum excussit, & qui officium prodidit ducis. nam cohortes quæ regem stipabant, non excepturas Græcorum impetum fuisse: quibus impulsis atque fugiente vel interempto rege incolumem victorem Cyrus futurum regnaturumque ex ipso patet prælii euentu. Quapropter Clearchi potius cautio quam Cyri culpanda est audacia: quod illa rem & Cyrus in præceps dederit. Si enim ipse vbi locaret Græcos circumspiceret rex, quo quam minimum sibi detrimenti afferrent, locum non inveniret alium quam ab se suaque cohorte remotissimum: ex quo neque victum sensit se, & prius trucidatus Cyrus est quam vlli vsui ei esset Clearchi victoria. Et quidem non fefellit Cyrus quid e re foret, sed Clearchum in media acie consistere iussit. Qui quum curæ sibi fore dixisset ut quam optime se res haberet, euertit vniuersam. Profligauerunt enim quantum cupiebant Græci barbaros, ac terga cædentes longissime insequuti sunt. Vehabatur Cyrus generoso equo, sed effræni & feroci, Pasaca nomine, ut est autor Ctesias. In eum præfectus Cadusiorum Artagerfes inuectus est, vociferans, Tu, qui præclarissimum in Persis Cyri nomen deformas, hominum scelestissime & amentissime, fortissimos viros Græcos itinere inauspicato ad diripiendas Persarum fortunas adducis, dominumque & fratrem tuum speras interficere, qui infinitos habet te præstantiores seruos: id mox experire. Ante enim caput tuum hoc loco amittes quam faciem regis contempleris. Sic fatus, iaculum in illum torfit. Cæterum restitit valide lorica, nec vulneratus fuit Cyrus. Quia tamen grauis ictus accidit, intremuit. Quum auertisset equum Artagerfes, iaculo Cyrus ingesto fixit eum, collumque secundum clauiculam cuspide traiecit. Ac casum à Cyro Artagersem fatentur fere omnes. At Cyrifatum quia Xenophon simpliciter & strictim, ut qui ipse non interfuerit, percurrit: nihil sane causæ est quin ea quæ prodidit Dinon, seorsum: inde, quæ Ctesias, referamus. Refert ergo Dinon, postquam cecidit Artagerfes, inuectum magna vi Cyrus in eos qui frontem cohortis regis tegebant, equum regis vulnerasse, eumque ex equo defluxisse. Quum Tiribazes propere regem in alium equum imposuisset, additis hisce verbis,

A καὶ Βαβυλωνίους ἀπέχει σταδίοις πεντακτασίους. Κύρου δὲ πρὸ τῆς μάχης Κλεάρχου πρὸς ἀκαλουῦτος δέσποτι δὲ τῆ Μακεδόνων εἶ), καὶ μὴ κινδυνώσῃ αὐτὸν, εἰπεῖν φασί, Τί λέγεις, ὦ Κλέαρχε, σὺ κελύεις με τὸν βασιλείας ὀρεγόμενον, ἀνάξιον εἶ) βασιλείας; ἀμύρτοτος ὁ Κύρου μὲν δὲ δυνάμει περὶ τὸ εἰς μέσα τὰ δεινὰ καὶ μὴ φυλάττασθαι τὸν κινδύων, οὐχ ἥτιον ἤμῃρτεν, εἰ καὶ μὴ μάλλον Κλέαρχος, ἀπιπάζει καὶ τὸν βασιλέα μὴ θελήσας τοῖς Ἑλλήνας, ἀλλὰ πρὸς ἑμῖξας τὰ ποταμῶν δὲ δέξιόν, ὡς μὴ κυκλωθῆι. τί γὰρ ἀσφαλῆσαν δὲ ἀπὸ τῆς διώκοντα, καὶ πλῆστον λόγον ἔχοιχα τῶ μηδὲν παθεῖν, οἵ κει μὴ μὲν ἰώ κρέατισον. ὁ μὲν οὖν σταδίου ἀπὸ θαλάσσης ἐν ὕπλοις ἀναβέβηκας, μηδεὶος ἀναγκάζοντος, ἀλλ' ὅπως Κύρου εἰς τὸν θρόνον καθίστη τὸν βασιλέα, εἴτα πρὸς ἐπισκοπῶν γέροντα καὶ τὰξιν, ὅσα ἀφ' ἧς σώσειε τὸν ἡγεμόνα καὶ μαθοδότην, ἀλλ' ἐν τῆν θελήσας ἑαυτὸν, ἀσφαλῆς μαχεται καὶ ἡσυχία, ὁμοίος ἰὼ ὑπὸ δέους τῆν παρόντων ἐκβεβηκῆσι τοῖς πρὸ τῆν ὅλων λογισμοῖς, καὶ πρὸς ἐμῶν τῶν τῆς στρατηγίας ὑπόθεσιν. ὅτι γὰρ ὁσθεὶς αὐτῶ μείνει τῆν τεταγμένων πρὸ βασιλέα τοῖς Ἑλλήνας ἐμπροσθέντας, ὡσθέντων δὲ ἐκείνων. καὶ βασιλέως φθόντος ἢ πεσόντος, C ὑπὸ ἤρχε Κύρου νικῶντι σώζεσθαι καὶ βασιλεύειν, ὅτι τῆν περὸς ἡμῶν δὲ ἡλόνεσι. διὸ τίω Κλεάρχου μάλλον βλάβησαν ἢ τὸ Κύρου θράσος ἀματέον, ὡς τὰ πρὸς ἡμῶν καὶ Κύρου ἀπολέσασαν. εἰ γὰρ αὐτὸς ἐσκέπει βασιλέως ὅπως ἴξας τοῖς Ἑλλήνας, ἀβλαβέστατοις χηρήσεται πολέμοις, ὅσα αὐτῶν ἔτερον ἢ τίω ἀπώσεται γέροντα ἑαυτῶ καὶ τῆν πρὸς ἑαυτὸν ἀφ' ἧς οὐτε νικηθεὶς αὐτὸς ἦδετο, καὶ Κύρος ἐφθῆ κατὰ χροῖς, ἢ χηρῶν μὲν ἢ τῆ Κλεάρχου νίκη, καὶ τῶ Κόρος τὸ συμφέρον ὅσα ἡγήσεται, ἀλλ' ὅσα Κλεάρχου ἐκέλευε τὰ τῆσιν καὶ μέσον. ὁ δὲ αὐτῶ μέλῃ εἰπὼν ὅπως D ἴξει κάλλιπα, τὸ πρὸν διεφθίρειν. οἱ μὲν γὰρ Ἑλλήνες ὅσον ἐβούλοιντο τοὺς βαρβάρους ἐνίκων, καὶ διώκοντες ὅτι τὸ πλῆστον πρὸς ἡλόν. Κύρου δὲ ἡμῶν ἵππων, ἀσμον δὲ καὶ ὑβριστην ἐλαβόντι, Πασακῆν καλούμενον, (ὡς Κτησίας φησὶν) ἀπτεξήλασεν ὁ Καδοισίων ἀρχον, Ἀρταγέρσης, μέγα βοῶν, Ὡς τὸ κάλλιπον ἐν Γέροσας ὄνομα Κύρου κατὰ χροῖς, ἀδικώτατε ἀνθρώπων καὶ ἀφρονέστατε, καλοὺς μὲν Ἑλληνας ἔρχη κακῶν ὁδὸν ἀγων ἔπι τὰ Γερόσων ἀγαθὰ. δεσπότην δὲ σεαυτῶ καὶ ἀδελφὸν ἐλπίζων ἀμαρτήσιν, ὅσ σου μείακισ μείους δούλοισ ἐχει κρείσσονας, αὐτίκα δὲ πειράσῃ E πρὸς τῆσιν γὰρ ἀπολέσας ἐν αὐτῶ τίω σεαυτῶ κεφαλῶν, ἢ θεῶσασθαι τὸ βασιλέως πρὸς ὄντων. ταῦτα εἰπὼν, δέη καίρισε ἐπ' αὐτὸν. ὁ δὲ θῶραξ φερεῶς αὐτῆσ, καὶ ὅσα ἐπρώτῃ μὲν ὁ Κόρος, ἐκρεαδάνθη δὲ, τῆσ πληθῆσ ἰσχυρῆσ πρὸς πεσοῦσας. ἀποσρέφαντος δὲ τὸν ἵππον τῶ Ἀρταγέρσου, βαλῶν ὁ Κόρος ἔτυχε, καὶ διήλασε πρὸς τῶν κρῆσθαι ἀφ' τῶ τεραχίλου τίω ἀχμῶν. τὸν μὲν οὖν Ἀρταγέρσιν ἀποθανῆν ὑπὸ Κύρου, σχεδὸν ἀπὸ τῆσ ὁμοιοσῶσι. πρὸ δὲ τῆσ αὐτῶ Κύρου τελευτῆσ ἐπὶ Ξενοφῶν ἀπλάσ καὶ συμπίμης (ἀπτε δὲ μὴ παρὼν αὐτὸς) εἶπεν, ὅσ δὲν ἴσως καλύψα F Δείνωνος ἴδια καὶ πάλιν τὰ Κτησίου διελεθῆν. φησὶν οὖν ὁ μὲν Δείνων, ὅτι τῶ Ἀρταγέρσου πεσόντος, εἰσελάσας βιαίως ὁ Κόρος εἰς τοὺς πρὸς τῆσ ἡμῶν βασιλέως, κατέτρωσεν αὐτῶ τῶ ἵππον, ὁ δὲ ἀπερρῆν. Τριβάζου δὲ ἀναλαβόντος αὐτὸν ἐπ' ἄλλον ἵππον ἴαχῶ, καὶ εἰπόντος αὐτῶ,

„ Ω βασιλεύς, μέμνησο τῆς ἡμέρας ταύτης· οὐ γὰρ ἀξία λήθης
 „ ἔστι· πάλιν ὁ Κόροσ ἐπισείσας τὴν ἵππῳ κατέβαλε τὸν Ἀρ-
 τοξέρξην. πρὸς δὲ τὴν τρίτην ἐπέλασιν δις ἀναμαχθήσας ὁ
 βασιλεύς, καὶ εἰπὼν πρὸς τοὺς παρόντας ὡς βέλλιόν ἔστι μὴ
 ζῆν, ἀντέξῃ λαυνε τὰ Κύρω, πρὸς πετῶς καὶ ἀποεισκέ-
 πῶς εἰς εὐαντία βέλη φερομένοισι. καὶ βάλλει μὲν αὐτὸς ἀ-
 κροτήριον βάλλοισι δὲ οἱ πρὸς αὐτὸν. πίπτει ὁ Κόροσ, ὡς μὲν
 ἔνιοι λέγουσιν, πληγῆς ὑπὸ τῆς βασιλείας· ὡς δὲ ἕτεροι ἴ-
 νες. Καρὸς ἀνδρῶν πατάξωντος, ὃ γέρας ἔδωκε τὴν πρῶ-
 ξεως ταύτης ὁ βασιλεύς, ἀλεκτρούνα χρυσοῦν ὅτι δόξατος
 αἰεὶ πρὸ τῆς τάξεως ἐν ταῖς στραταῖς χερμίζειν. καὶ γὰρ αὐτοῖς
 τοῖς Κάροσ, ἀλεκτρούνας οἱ Γέροισι, ἀφ' οὗ πρὸς λόφοις οἷς
 χρυσοῦσι τὰ κράνη, πρὸς ἡρόδωτον. ἡ δὲ Κτησίου δὴ γησις, ὡς
 ὅτι τεμόντι πολλὰ στυγρόντος ἀπαγείλται, τοιαύτη ἡ ἔστι.
 Κόροσ ἀποκτείνας Ἀρταγέρσην, ἤλαυνεν εἰς αὐτὸν βασιλέα
 τὸν ἵππον, καὶ αὐτὸς εἰς ἐκείνον, ἀμφοτέρωσι σιωπῆ. φθάνει ὁ
 βάλων Ἀεῖατος ὁ Κύρω φίλος βασιλέα, καὶ οὐκ ἔτρωσε.
 βασιλεύς δὲ ἀφείδεν ὁ δόρυ, Κύρω μὲν οὐκ ἔτυχε, Τισα-
 φέρνῳ δὲ πρὸς ἀνδρα Κύρω καὶ γηναῖον, ἔβαλε καὶ κατέ-
 κτεινε. Κόροσ δ' ἐπ' αὐτὸν δὲ ἀκροτήσας ἀφ' οὗ τῆς θώρακος, ἔ-
 τρωσε ὁ γῆτος, ὅσον ἐνδύων δύο δακτύλους ὁ ἀκροτήσιον, πε-
 σῆν δὲ αὐτὸν ὑπὸ τῆς πληγῆς ἀπὸ τῆς ἵππου. Φυγῆς δὲ καὶ
 Ἰαροχῆς τῆς πρὸς αὐτὸν γηναῖος, ὁ μὲν, ἀσπασὶς μετ' ὀλί-
 γων ἐν οἷς καὶ Κτησίος ἦν, λόφον ἵνα πλησίον καὶ ἀλαβῶν,
 ἠσῆραζε. Κόροσ δὲ τοῖς πολεμίοις ἐκφλούμενον ὁ ἵππος
 δὲ ἐφέρειν ὑπὸ θυμοῦ μακρὰν, ἠδὲ σκότους ὄντος, ἀγνοῦμενον
 ὑπὸ τῆς πολεμίων καὶ ζητούμενον ὑπὸ τῆς φίλων. ἐ-
 παρῆμενος δὲ τῆ νίκη. καὶ μετὸς ὧν ὀρμῆς καὶ θράσους, διε-
 „ ξήλαυνε βοῶν, Ἐξίστασε πενήχρῳ· τὸτο δὲ πρὸς ἰσὶ πολ-
 „ λάκις αὐτῶ βοῶντος, οἱ μὲν δὲξίσταντο πρὸς κωουῶντες· ἀπο-
 πίπτει δὲ τῆς κεφαλῆς ἡ πᾶσα τῆ Κύρω, καὶ πρὸς ἀτρέχων
 νεαίας Γέροισι, ὄνομα Μιθριδάτης, ἀκροτήριον βάλλει τὴν κρι-
 ταφον αὐτῶ πρὸς τὸν ὀφθαλμὸν, ἀγνοῶν ὅστις ἔστιν. πολὺ
 δὲ αἷμα τῆ τραύματος ἐκβαλόντος, ἰλιγιάσας καὶ κερω-
 θεῖς ὁ Κόροσ ἔπεσε. καὶ ὁ μὲν ἵππος ὑπεκφυγὼν ἐπλά-
 ζετο· τὸν δὲ ἐφίππιον πῖλον ἀπορρῦέντα λαμβάνει τῆ τὸν
 Κόροσ βαλόντος ἀκρότης, αἵματος πρὸς πλεω. τὸν δὲ Κό-
 ρον ἐκ τῆς πληγῆς ἀναφέρωντα χαλεπῶς καὶ μόλις, δυνού-
 χοι πρὸς παρόντες ὀλίγου ἐπεχείρωσιν ἐπ' ἄλλον ἵππον ἀνα-
 θέσασιν, καὶ σάξην. ἀδύνατος δὲ ἔχοντα, καὶ δι' αὐτῶ πρὸς θυ-
 μούμενον βαδίζων, ὑπολαβόντες ἤγον· τῶ μὲν σώματι κα-
 ρησασίω καὶ σφαλλόμενον, οἰόμενον δὲ νικᾶν, ἀκροῦντα
 τῆς φλογόντων ἀνακαλουμένων Κόροσ βασιλέα, καὶ φεί-
 δεσασιν δεομένων. ἐν δὲ τούτῳ, Καόνιοι ἴνες ἀνδρῶν κα-
 κῆσοι καὶ ἀποροί, καὶ λαπεινῶν ὑποσχημάτων ἐνεκα τῆ
 τῆ βασιλείας στρατῶ πρὸς ἀκαλοῦσιν, ἔτυχον ἀνα-
 μηθέντες ὡς φίλοι τοῖς πρὸς τὸν Κόροσ. ὡς δὲ μόλις
 σιωεῖδον τὰ πρὸς θωρακίδια φοινικῶ, λαχοῖς χρωμάτων τῆς
 βασιλικῶν ἀπορῶντων, ἔγνωσαν πολεμίοις οἷσιν, εἰς οὗ ἐκεί-
 νων ἐπόλμησεν ἀγνοῶν δὲ ὅτι πρὸς βαλεῖν τὸν Κόροσ ἀκρο-
 τήριον. τῆς δὲ πρὸς τὴν ἰγύα φλεβῶς ἀναρραγείσης, πεσὼν ὁ F
 Κόροσ αἷμα παρὰ πρὸς πρὸς τὸν τετραπόδον κρόταφον,
 καὶ ἀποπνέσκει. τοῖσιν μὲν ὁ Κτησίου λόγος, ὃ, κατὰ τὴν ἀμ-
 βλεῖξι φιδίω, μόλις αἰχρῶν τὸν ἀνδρῶν, ἀνήρηκεν. ἠδὲ δὲ αὐτῶ τεθνηχῶτος, Ἀρτασῆρας ὁ βασιλεύς ὀφθαλμῶς
 ἔτυχεν ἵππῳ παρῆξε λαύων. γνωρίσας οὖν τοῖς δυνούχοις ὀλοφρομένοισι, ἠρώτησε τὸν πιστότατον αὐτῶ,

A Memineris, rex, huius diei, neque enim conte-
 renda est obliuione : Cyrum admissio iterum in
 Artoxerxem equo concussum deturbasse. Ad ter-
 tium incursum iritatus rex, presentesque affatus
 Satius sibi esse non viuere, infestus equum in Cy-
 rum concitat, temere & caeco impetu in aduersa
 tela ruentem : feritque Cyrum ipse iaculo, ferit
 etiam cohors eius. Ibi Cyrus, vt nonnulli dicti-
 tant, cadit ictu regis : vt alii, ab homine Care per-
 cussus. quem premio rex huius facinoris dona-
 uit, vt in bello gallum aureum ex summa lancea
 perpetuo ante signa ferret. Etenim ipsos Ca-
 ras Persæ Gallos, cristarum causa quibus exor-
 nant galeas, appellabant. Ctesiarum narratio, vt
 breuibus multa perstringam, huiusmodi est:
 Cyrus trucidato Artagerse equum in regem per-
 misit, & hic in illum, silentio vterque. Occupat
 Cyri amicus Arizus ferire regem, nec sauciauit
 eum. Rex missa lancea à Cyro aberrauit, Tissa-
 phernem autem, fidum Cyro & fortem virum,
 percussit atque interemit. Cyrus intorto per
 loricam regis iaculo vulnus pectori illius inges-
 sit duos digitos altum. vnde ille ictus vi deflu-
 xit ex equo ad terram. Fuga & tumultu cohor-
 tis regis edito, rex assurgens cum paucis, inter
 quos fuit Ctesias, tumultum vicinum cepit, vbi
 tenuit se quietum. Cyrum inter hostes volit an-
 tem equus ferox longe abstulit, nec tenebris iam
 cognoscebatur ab hostibus, & ab amicis quære-
 batur. Erectus autem victoria, ardorisque &
 fiducia plenus, per medios vehabatur hostes, cla-
 mans, Cedite miseri, Dum hoc identidem lin-
 gua Persica clamat, pars veni rabundi decedunt
 ei via. Ibi quum tiara capiti eius defluxisset
 prætercurrens adolescens Perses, Mithridati no-
 men erat, tempus Cyri iaculo secundum ocu-
 lum ferit, inscius qui sit. Eructante vim san-
 guinis vulnere : captus Cyrus vertigine & sopo-
 re, collabitur. Equus fugiens oberrabat. Stra-
 tum equi prolapsum capit comes illius qui Cy-
 rum percussit, sanguine redundantem. Cyrum,
 ex plaga ægre tandem colligentem se assistentes
 eunuchi pauci alteri equo imposuere, quo eri-
 perent eum. quem equitandi impotentem, pe-
 dibusque connitentem ire, sustinentes ducebant,
 corpore quidem ob vulnus in capite acceptum
 grauem celsitantemque, sed victorem arbitran-
 tem se quòd fugientes audiret Cyrum regem al-
 ta voce appellantes, atque vt parceret ipsis oran-
 tes. Interea Caunii quidam homines tenues in-
 opesque, qui humilium ministeriorum gratia re-
 gis castra sequebantur, confusi forte vt amici fue-
 re cum illis qui circa Cyrum erant. Hi vt tan-
 dem punicea sagula eorum aduertere, quum re-
 gii haberent omnes candida, intellexerunt ho-
 stes esse. Ita vnus eorū ausus est, ignarus qui esset,
 Cyrum iaculo à tergo ferire. Vulnerata popli-
 tis vena prolapsus Cyrus tempus simul saucium
 ad saxum offendit, vnde animam exhalauit. Hæc
 Ctesiarum verba sunt. quibus quasi plumbeo gladio
 vix tandem interficiens hominem eum sustulit.
 Quo iam fato functo regis explorator Artasyras
 forte equo præteruectus est. Hic eunuchos la-
 mentantes agnoscens, fidissimum ex his rogauit,

Cuinam huic, Parisca, quem defleas, affides? Ille respondit, Non cernis exanimem, Artasyra, Cyrum? Igitur Artasyras mirabundus confirmavit eunuchum, & afferuare iussit cadaver. Ipse citato ad Artoxerxem cursu, despondenti iam animum, & corpore grauiter tam siti quam vulnere afflicto, ouans renuntiat mortuum suis oculis se Cyrum cōspexisse. Ille vero primum ipse è vestigio intendit eo pergere, atque Artasyra iussit vt ad locum duceret se. Caterum quia multus rumor de Græcis & timor erat, quod fugientes dicerentur confectari & vndique victores esse atq; profligasse suos: visum est complures speculatum mittere. Missi sunt triginta cum facibus. At regi tantum non siti enecto eunuchus Satibarzanes circumcurfitans potum inuestigauit. Quippe erat locus ille sitiens, & procul distabant caltra. Tandem incidit in vnum ex Cauniis illis egenis qui sordido in vtriculo aquam putridam & vitiosam habebat ad octo heminas. Hunc arripit atque ad regem portat. Quum totū exhaustisset rex, quæsiuit de eo numne magnam nauseam mouisset ei potus? Ille per deos iurauit, nec vinum vnquam iucundus se potasse, nec aquam vel leuissimam & limpidissimam. Itaque si minus ego, inquit, hominem qui eam tibi dedit, inuenire, vt parem referam ei gratiam, valeam, deos precor vt beatum & opulentum efficiant. Interea recurrebant triginta illi alacres atque exultantes, insperatamque ei felicitatem annuntiauerunt. Iam multitudine quoque de nouo ad eum confluentium & coeuntium fultus, de colle ad crebra lumina descendit. Vt astitit cadaveri, atque ex lege quapiam Persarum dextra caputque à corpore detruncata fuere: caput eius adferri iussit, comaque proluxa & spissa correpta fluctuantibus adhuc atque in fugam effulsis ostendit. Obstupuerunt illi, eumque adorauerunt, atq; ita breui LXX. millia militum aggregauerunt ad eum se, vnaque in castra rediere. Eduxerat vt Ctesias autor est, in aciem quadringena millia. Dinon & Xenophon multo plures fuisse qui confluxere, memorant. Initio castrorum numero Ctesias nouem millia capitum relata perhibet ad Artoxerxem: sibi vero non minus xx. millia viros qui ceciderant. Verum hæc in controuersia fuere. Illud vero iam Ctesia nobile est mendacium, qui se cum Zacynthio Phayllo & quibusdam aliis missum refert ad Græcos. Nam Xenophontem non latuit agere in regis contubernio Ctesiam. Siquidem meminit eius, & constat hocse libros eum voluisse. Quare nuntium eum & tantæ fuisse legationis interpretem non præterisset tacitū. Phayllum Zacynthium nominauit. Sed mire scilicet ambitiosus Ctesias, nec secius Laconum & Clearchi studiosus, passim in historia aliquas sibi ipse attribuit partes. in quibus quum est, multa & præclara de Clearcho cōmemorat & de Lacedæmone. Secundum præliū eximia dona & maxima Artagerdis, qui à Cyro fuerat interemptus, filio misit. Magnifice etiam Ctesiam cæterosq; honorauit. Præterea reperit Caunium illum qui vtriculum dederat: hunc ex obscuro & inope celebrem reddidit & lautum. Præstitit & in fontibus pl. etendis se moderatum. Siquidem Arbaci cuidam Medo,

A Τίνα τῶτον ὦ Παρίσκα κλάψαι τὸ πρῶτον ἀθρήμωνος; ὁ δὲ εἶπεν, Οὐχ ὄρας ὦ Ἀρτασίρα Κύρου τεθνηκότα; θαυμάσας οὖν ὁ Ἀρτασίρας, τὰ μὲν θύου ἄνω παρρησίως παρεκλώσατο καὶ φυλάττην τὸν νεκρὸν· αὐτὸς δὲ σιωπῆρας πρὸς τὸν Ἀρτοξέρξην, ἀπεγνωκῶς τὰ μὲν ἦδη τὰ παρρησίως, κακῶς δὲ καὶ ὁ σῶμα διακείμενον ὑπὸ τῆς δίψης καὶ τῆς τραύματος, χαίρων φερέτω ὡς αὐτὸ ἴδιον τεθνηκότα Κύρου. ὁ δὲ πρῶτον μὲν θύβης ὤρμησεν αὐτοσίγα, καὶ τὸν Ἀρτασίραν ἀγειν ἐκέλευσεν ὅτι τὸν τόπον ἔπειτ' ὅ πολλοὶ ἰω λῶντος τῆς Ἑλλήνων ἐφόδος, ὡς διακρίτων, καὶ πρῶτα νικῶντων καὶ κρατουμένων, ἔδωκε

B πλείονας πέμψαι τὰς κειτοφορῶσι· καὶ τειάκοντα λαμπάδας ἔχοντες ἐπέμψθησαν. αὐτῶ δὲ μικρὸν ἀπολείποντι τῆς τεθνηκυίας ἀπὸ τῆς δίψης, Σαλίβαρζάνης ὁ θύου ἄνω πρὸς τὴν ἐξήτητον. οὐ γὰρ εἶχε ὁ χειρὶν ὕδωρ, καὶ ὁ δὲ ἰω ἐξήτης ὁ στρατόπεδον. μόλις οὖν ὅπιτος χάνει τῆς Καυνίων ἐκείνων τῆς κακῶν ἐνός, ἐν ἀσπίδι Φαυλῶ διεφθαρμένον ὕδωρ καὶ πονηρὸν ἔχοντος, ὅσον ὀκτώ κροτῶν. καὶ λαῶν τῆς καὶ κρημίσσας βασιλῆς δίδωσιν. ἐκπύουσα δὲ ἀπὸ πρῶτησιν εἰ μὴ πάνυ δυσχερεῖνοι ὁ ποτόν, ὁ δὲ ὤμοσε τοῖς θεοῖς, μήτε οἶνον ἠδέως οὕτως πῶποτε πεπωκέναι, μήτε ὕδωρ τὸ κρυφόντα

C καὶ καθαρότατον. Ὡς τε (ἔφη) τὸν δόνασαι τῆς ἀνδραποῦν δὲ ἐγὼ μὴ δυνῶμαι ζητήσας ἀμείψασθαι, τοῖς θεοῖς βύχομαι ποιήσας μακάριον καὶ πλούσιον. ἐν δὲ τούτῳ πρὸς ἡλαυνον οἱ τειάκοντα λαμπάδες καὶ ἀσπίδες, ἀναχέλλοντες αὐτῶ τὴν ἀνέλπιστον ἀτυχίαν. ἦδη δὲ καὶ πλήθει τῆς σιωπρηχόντων πάλιν πρὸς αὐτὸν καὶ σιωπρηχόντων ἐθάρρει, καὶ κατέβαινον ἀπὸ τῆς λόφου, φωνὴ πολλῶ ἀειλαμπόμενος. ὡς δὲ ἐπέστη τῶ νεκρῶ, καὶ ἔξ δὴ πινάνομον Γερσῶν ἠδεξιά χεῖρ ἀπέκρηπτε καὶ ἠ κεφαλὴ τῆς σώματος, ἐκέλευσε τὴν κεφαλὴν αὐτῶ κρημίσσασθαι· καὶ τῆς κρημίσσας δραξάμενος οὐσης βαθείας καὶ λασίας, ἐπεδείκνυεν τοῖς ἀμφιδόξουσιν ἐπὶ καὶ φθῆρισιν. οἱ δὲ ἐθαύμαζον καὶ πρὸς ἐκείνου ὡς τε ταχὺ μυριάδας ἐπὶ αὐτὸν ἤρθεσθαι, καὶ σιωπρηχόντων ἐλάσας πάλιν εἰς τὸ στρατόπεδον. ἔξεληλάκει δὲ (ὡς ὁ Κτησίας φησὶ) ὅτι τὴν μάχην τεταραχέντα μυριάσιν. οἱ δὲ πρὸς Δεινωνα καὶ Ξενοφάντα πολὺ πλείονας ἤρθεσθαι λέγουσι τῶ μεμαχημένως. ζῆθμον δὲ νεκρῶν ὁ Κτησίας εἰακιοχίλοις ἀνεεργάσθησθαι φησὶ πρὸς τὸν Ἀρτοξέρξην, αὐτῶ δὲ διαμυρίων ὅσον ἐλάσθαι τοῖς κρημίσσας. ταῦτα

E μὲν οὖν ἔγραψα ἀμφοσθήτησιν· ἐκείνο δὲ τῆς Κτησίας λαμπάδες ἠδη ψέσμα, ὁ πεμψάσθαι φαίμαι πρὸς τοῖς Ἑλληνας αὐτὸν μὲν Φαύλλου ὁ Ζακύνθου, καὶ πινῶν ἄλλων. ὁ γὰρ Ξενοφάντῆς ἠπίστατο σιωπρηχόντων βασιλεῖ Κτησίας. μέμνηται γὰρ αὐτῶ, καὶ τοῖς βιβλίοις τούτοις ἐντετυχῶς δὴ ἡλός ὅστιν. ὅσον δὲ οὖν ἐλθόντα, καὶ λόγων ποσούτων ἐρμηνεία ἡρόμενον, παρήκεν ἀνώνυμον, Φαύλλον δὲ τὸν Ζακύνθου ἀνώνυμαζεν. ἀλλὰ δαυμονίως ὁ Κτησίας (ὡς εἶοικε) φιλότιμος ὢν, καὶ οὐχ ἠπὸν φιλολάκων καὶ φιλοκλέαρχος, ἀεὶ ἰνας ἐν τῆ διηγήσει χόρεσ ἐαυτῶ δίδωσιν, ἐν αἷς ἡρόμενος, πολλὰ καὶ καλὰ μνησκειται Κλεάρχου καὶ τῆς

F Λακεδαίμονος. μὲν δὲ τὴν μάχην δῶρα κέλλισα μὲν ἔξεπεμψε καὶ μέγιστα τῶ Ἀρταγέρσου παιδί, τὸ πεισόντος ὑπὸ Κύρου· καλῶς δὲ καὶ Κτησίας καὶ τοῖς ἄλλοις

ἐπέτημσεν. τὸν δὲ Καυνίων ἐκείνων ἔξανδρῶν ὅς ἐπέδωκε ὁ ἀσπίδιον, δὲ ἀδδῶν καὶ πεισόντος ἐγπῆμον καὶ πλούσιον ἐποίησεν. ἰω δὲ ἰς ἐμμέλεια, καὶ πρὸς τῶ ἔξανδρῶντων διασώπης. Ἀρβάνιω μὲν γὰρ πινῶ Μῆδον,

ἐν τῇ μάχῃ πρὸς Κύρου φεύγοντα, καὶ πάλιν ἐκείνου πε-
 σόντος μεταστάντα, δειλίαν καὶ μαλακίαν κατανοῖς, ἔπει-
 δούσαι ὁδὸν καὶ κένουσαι, ἐκέλευσε, γυμνῶ ἀναλαβόντα
 πόρην, πειβάδην ὑπὲρ τῆς τετραχίλου δι' ἡμέρας ὅλης ἐν
 ἀγρῶν ἀειφέρειν. ἑτέρου δ' ἔπειτα μεταστάντα φθισαμέ-
 νου καταβαλεῖν δύο τῶν πολεμίων, πρὸς ἑτάζε δ' ἀπειρά-
 τισι βελόνας τιῶν γλώτῃαι, οἰόμενος δ' καὶ βελόνημος δο-
 κεῖν καὶ λέγειν πρὸς αὐτοὺς ὡς αὐτὸς ἀπεκτόνοι Κύ-
 ρον, Μιθριδάτη δ' βαλόντι πρὸς τὴν Κύρου δ' ἐπέμψεν δ' αὐ-
 .. ρα, καὶ λέγειν ἐκέλευσε τοῖς διδόντας, Ὡς τοῖσι σε τι-
 .. μὰ ὁ βασιλεὺς ὅτι τὸν ἐφίππιον Κύρου πῖλον ἄρῶν αἰώμα-
 .. κας. τὸ δὲ Καρὸς ὑφ' οὗ τὴν ἰγνύαι πληγῆς ὁ Κύρος ἔπεσε,
 .. καὶ αὐτὸν δ' ἀρῶν αἰτωῦτος, ἐκέλευσε εἰπεῖν τοῖς διδόντας,
 .. Ὅτι σοὶ ταῦτα δίδωσι βασιλεὺς διαγγελίων δόλιτερῶν.
 .. πρὸς γὰρ Ἀρταξέρξου, μετ' ἐκείνου δ' οὐ τὴν Κύρου τε-
 .. λωτὴν ἀπήγαγας. ὁ μὲν οὖν Μιθριδάτης ἀπῆλθε σιωπῆ
 λυπούμενος· τὸν δὲ ἄθλιον Κάρου κρινόντι πάθος ἔδ' ἀβελ-
 τηρίας κατέχευε. ἀφ' ἧμερας γὰρ ὑπὸ τῶν παρόντων (ὡς
 εἴκειν) ἀγαθῶν, καὶ ἀναπειθεῖς ἀθῆς ἀπικουεῖσθαι τῶν
 ὑπὸ αὐτὸν, ὅτι ἡξίου τὰ δόλινα μισθὸν διαγγέλιον χεῖν,
 ἀλλ' ἠγανάκτει, μὲν τὸν ἄρῶν καὶ βοῶν ὅτι Κύρου ὁδὸν
 ἑτέρου ἀλλ' αὐτὸς ἀπεκτόνοι, καὶ τὴν δόξαι οὐ δικαίως ἀποσε-
 ρῆτο. ταῦτα δ' ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, σφόδρα παρωξύνθη,
 καὶ τὴν κεφαλὴν ἐκέλευσε ἀποτεμεῖν τῆς ἀφ' ἧμερας. πα-
 .. ρούσα δ' ἡ μήτηρ, Μὴ σύ γε (εἶπεν) οὕτω τὸν Κάρου τῶτον,
 .. ὁ βασιλεὺς, τὸν ὀλέθριον ἀπαλλάξῃς, ἀλλὰ παρ' ἐμοῦ τ' ἀ-
 .. ξιον ἀπολήψεται μισθὸν ὡν ὅλμα λέγειν. ὅτι τρῖς ἄντας δὲ
 τῆ βασιλείας, ἐκέλευσε τοῖς ὅτι τῶν ἡμερῶν ἡ Γαρούσα-
 πης λαβόντας τὸν ἀφ' ἧμερας, ἐφ' ἡμέρας δέκα σφελουῶν, εἶ-
 .. τα τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐξορύξαιτας, εἰς τὰ ὅσα θερμὸν ἐπιθήκην
 χαλκόν, ἕως ἀποθάνοι. κακῶς δ' ἀπώλετο καὶ Μιθριδάτης
 μετ' ὀλίγον χρόνον, ὅτι τῆς αὐτῆς ἀβελτηρίας. κληθεὶς γὰρ
 ὑπὲρ δειπνῶν ἔνθα καὶ βασιλέως καὶ τῆς μητρὸς θινούχοι πα-
 ρῆσαι ἤκεν ἐδῆτι χρευσθῆ κεκοσμημένος, οἷς ἔλαβε τῶν βα-
 σιλέως. ἔπειτα εἰς τὸ δειπνεῖν ἀφίκοντο, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ
 μέγιστος διωάμενος τῶν Γαρουσάτιδος θινούχων, Ὡς καλῶν
 .. μὲν ἐδῆται σοὶ ταῦτα Μιθριδάτης ὁ βασιλεὺς δέδωκε, κα-
 .. λά δ' ἐρεπῆα καὶ ψέλλια· πολλοὺ δὲ ἄξιους ὁ ἀκινάκης. ἡ
 .. μακρῶν σε καὶ πειλοπῶν ἀπασι πεποιήκεν. ἡ δὲ
 .. μεθύων ὁ Μιθριδάτης, Τί δ' ταῦτα ἔστιν (εἶπεν) ὁ Σπάρτα-
 .. μίξην. μεζόνων γὰρ ἐγὼ καὶ καλλιόνων βασιλεῖ τὴν ἡμέ-
 .. ραν ἐκείνῳ ἄξιον ἐμμετὸν παρέχον. καὶ ὁ Σπάρτα-
 .. μίξην ὑπὲρ μεζόνων, Φθόνος μὲν ὁδὸν οἷς ὁ Μιθριδάτης (εἶ-
 .. πεν) ἔπειτα δὲ φασιν Ἑλλήνες οἶνον καὶ ἀλήθειαν εἶναι, πλάμα-
 .. πρὸν ὁ τὸν ἡμέρα, πῖλον ἄρῶν ἰππερ πειρῶντα, καὶ τῶ-
 .. τον ἀνενεγκεῖν· ταῦτα δ' ὅτι ἀγνοῶν ὁ ἀληθὴς, ἔλεγε, ἀλλὰ
 .. βελόνημος ἐκκαλίψαι πρὸς τοῖς παρόντας, ὡς ἐκίψαι τὴν
 .. κρυφότητα τῆ ἀφ' ἧμερας, γάλλου καὶ ἀκροῦτος γερονότος ἔχε
 .. τὸν οἶνον. εἶπεν οὖν, μὴ καταχῶν, Ὑμεῖς μὲν, ὁ, πῖ βου-
 .. λεῖτε πῖλοις λέγετε καὶ φλυαροῦσθε ἐγὼ δ' ὑμῖν λέγω ἔχε-
 .. ρῆδην, ὑπὸ ταύτης ἀπῆρῆσαι Κύρου τῆς χειρὸς. οὐ γὰρ ὡς
 .. Ἀρταξέρξου, ἠκρόνισα κενὸν καὶ μάταιον, ἀλλὰ τῶ μὲν
 .. ὀφθαλμοῦ μικρὸν ἠμῶν, τῶ δ' κροτάφου τυχὸν καὶ δι-
 .. λάτας, κατέβαλον τὸν ἄνδρα. καὶ τέθηκεν ὑπὸ ἐκείνου ἕ-
 .. Μιθριδάτης καὶ τὴν κακοδαμονίαν ὀρώντες, εἰς τὴν γῆν ἐκύνθησαν, ὁ δὲ ἐστὼν αὐτὸς, Ὡς πάν, (εἶπεν) Μιθριδάτης,

A qui in conflictu perfugerat ad Cyrum, mox per-
 empto illo se receperat ad ipsum, timiditatis & i-
 gnaviae notam inurens, non proditoris vel impro-
 bitatis, imperavit ut nudum collo impositum equi-
 tantis modo scortum per integrum diem circum-
 ferret in foro. Alteri qui praeter transitionem men-
 titus fuerat duos hostes se obruncasse, iussit tribus
 acubus traici linguam. Quum vero arbitraretur
 & omnium hominum vellet existimationem &
 sermonem esse interfectum ab se Cyrum: Mithri-
 dati, qui Cyrum fauciauerat primus, dona misit,
 praecipitque iis qui dona ferebant, referre, Hisce
 B te praemiis rex ornat, quod stratum equi, quem in-
 uenisti, retuleris ei Cyri. Cari quoque, a quo in pop-
 lite Cyrus vulneratus occubuit, praemium flagi-
 tanti, nuntiare quos misit cum dono, iniunxit, Hoc
 donum tibi rex, quod secundus felicem nuntium
 ei attuleris, mandauit dari. Princeps enim Artasy-
 ras, secundum illum tu Cyri excessum attulisti. Ac
 Mithridates cum offensione tacitus abscessit. Mi-
 serum Carem idem qui stolidos solet tenuit mor-
 bus. Quippe praesenti gestiens fortuna, inductusque
 statim ad asserendum ea quae supra sortem suam e-
 rant, dedignatus est oblatum prosperi nuntii pra-
 mium accipere, sed fremuit, testans deos, clami-
 tansque ab nullo Cyrum alio quam ab se perem-
 ptum: qua gloria immerito se spoliari. Quibus re-
 latis maiorem in modum exarsit rex, ac ceruicem
 homini abscindi imperavit. Assistens autem ma-
 ter regis, Tu vero noli permittere, inquit, Carum
 hunc nefarium tam leui defungi poena, sed mercedem
 a me recipiet temeraria lingua dignam sua.
 Permittente ei rege, iussit carnificibus Parysatis
 ut abriperent hominem, ac per dies decem ex-
 cruciarent, inde oculis effosis in aures feruens aë
 instillarent, dum expiraret. Misere item petiit bre-
 uis post ex insolentia sua Mithridates. Inuitatus ad
 cenam, cui & regis & eius matris eunuchi in-
 tererant, accessit ad conuiuium veste & auro, quae
 acceperat a rege, comptus. Inter epulandum ille
 qui inter Parysatis eunuchos poterat apud illam
 plurimum, affatur eum, Vt elegantem hanc tibi
 vestem, Mithridate, rex donauit, elegantes etiam
 torques & armillas, iam pretiosum acinacem:
 quibus beatum te & omnibus reddidit suscipien-
 dum. Temulentus iam Mithridates, Quae haec,
 sunt, inquit, Sparamixe? Nempe maiora ego &
 praecleariora, quo die conflictum est, sum meritis
 a rege. Cui arridens Sparamixes, Nihil equidem,
 E inquit, inuideo, Mithridate. verum, quoniam aiunt
 Graeci in vino veritatem esse, quid praecleari so-
 des aut magni est equo delapsum inuenisse stra-
 tum, atque hunc retulisse? Id non, quod me igno-
 raret, iactauit: sed ut id praesentibus arbitris illo
 effutiret, loquacis & impotentis iam ex vino sui
 stimulabat leuitatem. Igitur non temperauit quin
 iaceret, Vos, ut libet, pileos iacite & eiusmodi
 quisquillas: ego diserte vobis affirmo interfe-
 ctum hac manu Cyrum. neque enim ut Artagerfes
 iaculum torfi irritum & vanum, sed paululum aberrauit
 ab oculo, fixoque & traiecto tempore illum prostrauit.
 F quo ex vulnere interiit. Hic caeteri exitum iam & fune-
 stam sorte cernentes Mithridatis in terram oculos de-
 iecere. At conuiuator, Heus tu inquit, Mithridate,

τὸν τραύματος. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ὁ τέλος ἦδη τῆ
 Μιθριδάτης,

bibamus nunc & epulemur, regis fortunam adorantes. Verba forte nostra maiora valeant. Inde sermonem Paryfatidi indicat eunuchus, illa regi. Rex ira flagrauit, quasi reuinceretur, pulcherrimumque & iucundissimum amitteret victoriae decus. Volebat enim omnibus barbaris & Graecis persuasum, in impressionibus & concursibus quum inferret & acciperet plagam, hinc se vulneratum fuisse, hinc se Cyrum interfecisse. Itaque necari Mithridatem scaphis iussit. Est id supplicii huiuscemodi genus: Scaphas duas inter se congruentes accipiunt: in alteram supinum eum qui poenae est destinatus, locant: inde inducunt alteram, & coaptant ita ut caput, manus & pedes exerantur, reliquum sit inclusum corpus, tum cibum homini praebent. quem si reiiciat, compellunt eum, oculos fodientes, sumere. A cibo mel & lac confusum ei ad potum infundunt. tum ad solem obuertunt assidue oculos eius, ut incubantium examine muscorum tota integatur facies. Quum autem intus faciat quae homines qui edunt & bibunt, necesse habent, tineae & lumbrici ex tabe & putredine excrementorum proueniunt. a quibus corpus in viscera penetrantibus consumitur. Postquam constat expirasse hominem, ablata superiore scapha carnem cenunt corrosam, & eiuscemodi vermium examina mordicus affixorum visceribus, eaque adedentium. Ad hunc modum Mithridates septemdecim dies tabescens, tandem interiit. Supererat Paryfatidi quem peteret, ille qui caput & manum Cyri praeciderat, Mefabates regis eunuchus. Hic ubi ansam dedit ipse aduersus se nullam, hanc technam est in caput eius Paryfatis commenta. Fuit cetera ingeniosa sua sponte mulier & alea ludendi artifex. Quare ante bellum crebro cum rege ludebat alea, & post bellum restituta in gratiam, eam familiaritatem non declinabat regis, ut & cum eo luderet, atque amorum conscia administraq; in iis & adiutrix esset, ac plane minimam eius fruendi & cum eo consuetudinem habendi Statirae faciebat copiam, cum supra omnes illi infesta, tum plurimum ipsa affectans apud regem posse. Igitur quum captasset aliquando languentem otio Attoxerxem, prouocauit eum ad alea in mille Daricos ludendum, ac vincere iactu ei permisit, repraesentauitque argentum. Simulans autem dolere ac pungi victam se, petiuit ut de integro aleam iacerent de eunuchis. Gessit ei morem ille. Pacti, ut quinos uterque reciperet fidissimos, ex reliquis quem victor legisset ut daret victus. hac lege luserunt. Quum intenta esset atque in ludum incubisset, praeterea cecidisset ei feliciter alea, victrix Mefabatem sumit. neque enim de exemptis erat, & prius quam quid ageretur, odoraretur rex, tradidit eum carnificibus, viuumque praecipit excoriari, ac corpus transfuersum in tres suffolli cruce, & pellem seorsum palo suffigi. His actis quum accensus rex in eam stomacharetur, illa cum risu cauillata, Hominem iucundum, inquit, & egregium, qui senis improbi eunuchi excandescis gratia, ego mille alea perditis Daricis taceo & acquiesco. Ita rex impositum sibi esse dolens, obtulit. At Statira cum alias aperte illam oppugnabat, tum haec ferebat moleste, quod eunuchos & regi fideles crudeliter violenterque Cyri causa interficeret.

A πίνωμεν ἐν ταῖς παρῶν καὶ ἐσθίωμεν, τὴ βασιλέως δαίμονα πωροκινούμετες, λόγους δὲ μείζους ἢ καὶ ἡμᾶς ἐάσωμεν. ὅτι τῆς τῆ μητρὸς Πάρυστιδος φράζει τὸν λόγον ὁ δυνούχος, ὅτι ἐκείνη ἢ τὰ βασιλείᾳ βασιλέως ἢ ἡ ἀνάκτισιν, ὡς ἄρ' ἐξελεγχόμενος, καὶ ὁ κάλλιστον καὶ ἡδίστον ἀπολλύων τῆς νίκης. ἐβόλετο γὰρ βαρβάρους ἀπολλύειν πεπεῖσθαι καὶ Ἑλλήνας, ὡς ἐν ταῖς ἐξελάσει καὶ συμπλοκαῖς εὖ καὶ λαβῶν πληγῶν, ἐτρώθη μὲν αὐτὸς, ἔκτεινε δὲ ὁ καίεινον. ἐκέλευσεν οὖν τὸν Μιθριδάτην ἀποθανεῖν σκαφῶν δύο. τὸ σκαφῶν δύο, τοῦτο ἐστὶ σκάφας δύο πεποιημένας ἐφαρμόζειν ἀλλήλων λαβόντες, εἰς τὴν ἑτέραν κατακλίσει τὸ κεφάλαιον ὑπὸ τῆν εἴτα τὴν ἑτέραν ἐπάροντες καὶ σωμαριζόντες, ὡς τε τὸ κεφάλαιον καὶ τὰς χεῖρας ἐξω καὶ τὰς πόδας ἀπολαμβάνεσθαι, τὸ ἄλλο σῶμα πρὸς ἀποκεκρύφθαι διδόντων ἐσθίειν ἢ ἀνδραγαθῶν, καὶ μὴ γένηται, πωροβιάζονται, κενπιῶντες τὰ ἔμματα. φράζει τὸν πρὸς μελικὴν γάλα συλκεκρυμμένον ἐγχέουσιν εἰς τὸ σῶμα, καὶ τὴν πωροσώπην καταχέουσιν. εἴτα πρὸς τὸν ἥλιον αἰετρεφοῖσιν ἐναντία τὰ ὄμματα, καὶ μεγάλων πωροκινημάτων πλήρεις πρὸς ἀποκρύπτεται τὸ πωροσώπον. ἐν τῷ ποιούτω ὅσα ποιῶν ἀναγκάζον ἐστὶ ἐσθίοντες ἀνδραγαθῶν καὶ πίνοντες, δὴ καὶ καὶ σκώλικες ὑπὸ φρεσῶν καὶ σπητεδόνος ὅτι τὸ πωροσώματος ἀναζέουσιν, ἢ ὡς ἀναλίσκεται τὸ σῶμα διαδυσκομένων εἰς τὰ ἐσθίον. ὅταν γὰρ ἡδὴ φανερὸς ἢ τεθνηκὼς ὁ ἀνδραγαθῶν, ἀφαιρέσει τὸ ἐπὶ τὸ σκάφης, ὅρασι τὸ μὲν σῶμα κατακτενέσθαι, πρὸς τὸ σπλάγχα τριῶν θηρίων ἐσθίοντες ἐσθίοντων καὶ πωροσπεφυκῶν. οὕτως ὁ Μιθριδάτης ἐπλαχάδεκα ἡμέρας φθειρόμενος, μόλις ἀπέθανε. λοιπὸς δὲ ἔτι τῆς Πάρυστιδος σκοπὸς, ὅτι τὸ κεφάλαιον ἀποτιμῶν καὶ τὴν χεῖρα τῆς Κυρίας Μεσαβάτης, βασιλέως δυνούχος, ὡς οὖν αὐτὸς ἐσθίειν καὶ ἐαυτὸν λαβῶν παρεδίδου, τοῦτον ἐπιβελῆς ἔθηκεν ἢ Πάρυστιδος σωμαριζόντων. ἔτι τὰ τε ἄλλα θυμώσοφος γυνὴ καὶ δεινὴ κωλύειν διὸ καὶ βασιλεὶ πρὸς τὸν πόλεμον πολλάκις σωμαριζόντων. μὲν δὲ τὸν πόλεμον δὴ ποτε τὸ Ἄρτοξέρξην ὡρμημένον ἀλύειν γρολῆς ἔσης, πρὸς καλεῖτο πρὸς χιλίων δαρεικῶν κωλύειν καὶ κωλύοντα πρὸς εἰδε νικῆσαι, καὶ ὁ χροσίων ἀπέδωκε. πωροσποιῶν μὲν ἢ ἀνάσσειν καὶ φιλοφρονεῖν, ἐκέλευσεν αὐτῆς δὲ ἀρχῆς πρὸς δυνούχου διακωλύειν καὶ κακίους ὑπὸ χροσῶν ποιησάμενοι ἢ σωμαριζόντων, πέντε μὲν ἐκάτερον ὑπὸ ἐξελεῖσθαι τοῖς πιστοτάτοις, ὅτι τῶν λοιπῶν, ὃν αἰνικῶν ἐλήθηται, διῶναι τὸν ἡρώμενον ἢ τὸν πύτοις ἐκλύειν. σφόδρα δὲ ἡγομένη πρὸς τὸν πρὸς ἀγματοῖς, καὶ σπουδάσιτα πρὸς τὴν παιδία, ὅτι δὲ πρὸς αὐτῆ καὶ τῶν κωλύων πρὸς τῶν νικῆσαι, λαμβάνει τὸν Μεσαβάτιον οὐ γὰρ ἔτι ἐν τοῖς ὑπὸ ἐξηρημένοις. καὶ ἔτι ἐν ὑποψία βασιλέα ἡμέρας τὸ πρὸς ἀγματος, ἐγχειρίσασθαι τοῖς ὅτι τῶν ὑμφορῶν, πωροσέταξεν ἐκδεῖσθαι ζῶντα. καὶ ὁ μὲν σῶμα πλάγιον ἀπὸ πρὸς τῶν σαυρῶν ἀναπέσει, τὸ δὲ δέρμα χροσῶν ἀπὸ παθησάσθαι. ἡγομένη δὲ τούτων, καὶ βασιλέως χαλεπῶς φερόντος, καὶ πωροσποιοῦ πρὸς αὐτῶν, εἰρωνόμοι μὲν γέλωτος, Ὡς ἡδὴς (ἐφασκεν) εἰς καὶ μακάριος, εἰ χαλεπαίνεις ἀπὸ γέροντα ποτηρὸν δυνούχου. ἐγὼ δὲ χιλίους ἐκκωλύειν δαρεικῶν, σωμαριζόντων. βασιλέως μὲν οὖν ἐφ' οἷς ὄνη πατήρη μεταμελόμενος, ἡσυχία ἢ ἡ. ἢ δὲ Σπάρτα καὶ πρὸς τὰλλα φανερῶς ἡδονοῦτο, καὶ τούτοις ἐδεδεχάμενοι, ἀπὸ Κόρον ὡμῶς καὶ πρὸς ἀνίμους ἀπολλυούσης αὐτῆς.

ἔπει δὲ Κλέαρχον καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγούς Τισαφέρνης
 δὲ πατήσεν καὶ παρεσπόνδῃσιν ὄρκων ἡγομένων, καὶ συλλα-
 βῶν ἀπέπεμψεν ἐν πέδαις δεδεμένους, δεηθῆναι Φησὶν αὐτῶν
 τὸν Κλέαρχον ὅτι κτενὸς ὑπορήσειε. τυχόντα δὲ
 καὶ τημελήσονται τὴν κεφαλὴν, παθῆναι τε τῆν χρεῖαν, καὶ
 τὸ δακτύλιον αὐτῶν δοῦναι, σύμβολον φιλίας ὡς τοῖς ἐν
 Λακεδαιμονίᾳ συγγενῶν καὶ οἰκείους. εἶ δὲ γλυφῆν ἐν τῇ
 σφραγίδι Καρυατίδας ὄρχαμίδας. τὰ δὲ πεμπομένα σὺν
 τῷ Κλεάρχῳ τοῖς συυδεδεμένους στρατῶτας ἀφαιρῆσθαι
 καὶ καταμαλίσκην, ὀλίγα δὲ Κλεάρχῳ διδόντας ἀπ' αὐτῶν.
 ἰάσθαι δὲ καὶ τὸ Φησὶν ὁ Κτησίας, πλείονα τῶν Κλεάρχῳ
 πέμπεσθαι δὲ ὡς ἀμύμονος, ἰδίᾳ δὲ ἕτεροι τοῖς στρατῶταις
 δίδουσαι. καὶ ταῦτα μὲν ὑπουργήσασιν καὶ ὄρασαν, χάριπ
 καὶ γῶρη τῆς Παρύσατιδος. πεμπομένα δὲ καὶ ἡμέραν τῶν
 Κλεάρχῳ καλῶν ὅτι τοῖς σιτίοις, ὡς ἀμύμονος αὐτὸν καὶ
 διδάσκων, ὡς γὰρ μικρὸν εἰς τὸ κρέας ἐμβαλόντα μαχαί-
 ριον, ἀποκρῦψαντα πέμψαι, καὶ μὴ φεῖδειν ἐν τῇ βασι-
 λέως ὁμότητι τὸ τέλος αὐτῶν ἡγομένων, αὐτὸν δὲ φοβούμενον
 μὴ ἐτελέσασιν. βασιλέα δὲ τῆν μὲν μητρί παρατυμῆν μὴ
 κτείναν τὸν Κλέαρχον, ὁμολογήσασιν καὶ ὁμῶσα πεισθέντα δὲ
 αὐτῆς ὑπὸ τῆς Στατίρας, ἀποκτείναν τὴν πλὴν Μέ-
 νωνος. ἐκ δὲ τῆς τῆν Παρύσατιν ὅτι βλάβουσαι τῆς Στα-
 τίρας, καὶ συσκαθάσασθαι τὴν Φαρμακείαν κατ' αὐτῆς.
 οὐκ εἰκότα λέγων, ἀλλὰ πολλὴν ἀλογίαν ἔχοντα τῆς αἰτίας
 εἰ δεινὸν ἔργον οὕτως ἔδρασε καὶ παρεκιδνώθησιν ἡ Παρύσα-
 τισ, ἀλλὰ Κλέαρχον ἀεὶ ἐξ ὁλμῆσασα τὴν γησίαν βασι-
 λέως γυναικα, καὶ τέκνων κρινομένων ὅτι βασιλεία τρέφομένων.
 ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐκ ἀδύνατον ὡς ὅτι τῶν ἀδελφῶν τῆν Κλεάρ-
 χου μήτηρ, καὶ γὰρ ἀναρεθέντων Φησὶ τῶν στρατηγῶν τοῖς μὲν
 ἄλλοις ὑπὸ κινῶν ἀπαρῆσθαι καὶ ὄρνέων, τῶν δὲ Κλεάρ-
 χου νεκρῶν ἡέλλαν ἀέμου, γῆς ἵνα πολλὴν φέρουσαι,
 ὅτι χῶσασιν καὶ ὅτι κρῦψαι τὸ σῶμα. φοινίκων δὲ πινῶν ἀφ-
 ἀρῆτων, ὀλίγα γὰρ ἔσονται θαυμαστὸν ἄλλοις ἀναφῶναι καὶ
 κατασκιάσασιν τὸν τόπον ὡς τε καὶ βασιλεὺς σφόδρα μετὰ
 μέλειν, ὡς ἀνδρα θεοῖς φίλον ἀνιηρήσῃ τὸν Κλέαρχον. ἡ δὲ
 οὖν Παρύσατις, μίσους τε ὡς τὴν Στατίραν δὲ δὲ
 χῆς ὑποκειμένη καὶ ζηλοτυπίας, ὄρασα τὴν μὲν αὐτῆς
 διώσασιν, ἀδύμονος βασιλέως καὶ ἡμῶντος οὖσαν, τὴν δὲ
 ἐκείνης, ἔραδι καὶ πίσει βέβαιον καὶ ἰσχυρὸν, ἐπεβούλευ-
 σεν ὑπὸ τῶν μεγίστων, ὡς ἄετο, ὡς ἀβαλλομένη, τερά-
 πικανῶν εἶχε πικρῶν καὶ διωαμῶν τῶν ἀπὸ αὐτῆς μεγίστων, ὁ-
 νομα Γίγιν' ἢ ὁ μὲν Δείνων ὑπουργεῖσθαι τῆν Φαρμακείαν
 Φησὶ, συγγνώμην δὲ μόνον ἄχουσαν ὁ Κτησίας. τὸν δὲ δόντα
 τὸ φάρμακον οὐτὸ μὲν ὀνομάζειν Βελιπάρην, ὁ δὲ Δείνων
 Μελαντῶν. ἐκ δὲ τῆς ἀφῆσθαι ὑποψίας καὶ ἀφῆσθαι
 δὲ ἀμύμονος πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ φοιτῶν καὶ συυδειπνῆσιν ἀλ-
 λήλας, ὁμοῦ τῶν δεδέναι καὶ φυλάττεσθαι, τοῖς ἀδελφῶν σι-
 τίοις καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἔχουσαν. γίνεται δὲ μικρὸν ἐν Πέρ-
 σης ὄρνιθον, ὃ φεῖσθαι ὡς ὅτι ἐστίν, ἀλλ' ὄλον ἀφῆ-
 πλεων τιμῆς τὰ ὄντος. ἡ καὶ νομίζουσι ἀνέμου καὶ δρόσου
 τρέφεσθαι τὸ ζῶον. ὀνομάζεται δὲ ῥινοτάκης. τῆς Φησὶν ὁ
 Κτησίας μικρῶν μαχαίρῶν κεραισμένη τῶν Φαρμάκων κατὰ
 ἴατερος, τὴν Παρύσατιν διαμῆσθαι, ἐκμάσαι τῶν ἑτέρων μέρει τὸ φάρμακον. καὶ τὸ μὲν ἄχουσαν καὶ καθαρὸν
 εἰς τὸ σῶμα βαλόντων αὐτῶν ἔσθαι, δοῦναι δὲ τῆν Στατίραν τὸ πεφάρμακτον. ὁ δὲ Δείνων οὐ τὴν Παρύσατιν,
 ἀλλὰ τὸν Μελαντῶν τέμνοντα τῶν μαχαίρῶν, τὰ Φαρμακῶν τῶν κρέων ἔσθαι κατὰ τὴν Στατίραν.

A Postquam Clearchum aliosque duces interposito
 iureiurando circumuenit Tissaphernes, compre-
 hensosque & vinculis astrictos ad regem misit: ro-
 gatum refert se à Clearcho Ctesias ut pectinis co-
 piam sibi faceret. Quo accepto, curasse eū caput,
 oblectatumq; pectinis vsu, & anulum suum ami-
 citiz mutuz ad necessarios & familiares Laedæ-
 mone suos insigne sibi dedisse. Insculptas in pala
 fuisse Caryatidas saltantes. Cibaria quæ Clearcho
 mittebantur, à concaptiuis militibus interuersa &
 consumpta, pauca vero ex illis relicta Clearcho.
 Cui rei etiam refert se remedium Ctesias adhibu-
 isse, effecisse que ut copiosiora mitterentur Clear-
 cho, ac militibus separatim præberentur alia, at-
 que hæc subministrasse & suppeditasse ex benefi-
 cio & sententia Parysatidis. Quum mitteretur
 quotidie Clearcho inter cibaria perna, orasse i-
 psam Clearchum ac subiecisse, modicum pugio-
 nem ut in carnem conditum clam sibi mitteret,
 neque fineret ut regis fata sua paterent atrocitati:
 cæterum abnuisse metu se. Regem deprecanti
 matri pro Clearchi incolumitate iureiurando an-
 nuisse: verum impulsu inde Statiræ cunctos fuisse
 ab eo præter Menonem trucidatos. Hinc Statiræ
 tetendisse Parysatidem insidias, virusque ei con-
 cinnasse. Verum parum probabilia affert, & con-
 iuncta cum absurda causa, facinus admisisse adeo
 nefarium, atque in periculum sese præcipitauisse
 Parysatidem Clearchi gratia, sustinentem iustam
 regis coniugem liberorumque consortem ad re-
 gnum educatorum necare. Cæterum non obscu-
 re exaggerat hæc ad Clearchi commendandam
 memoriam. Etenim attexit hoc quoq; duces ob-
 truncatos cæteros fuisse à canibus & alitibus la-
 niatos, Clearchi cadaueri venti procellam cumu-
 lum terræ excitasse atque iniecisse corpori, idque
 contexisse. quo loco enato palmeto, breui eximiū
 nemus excreuisse ac locum eum inuibrasse. ita-
 que magna ductum pœnitentia regem, quod virū
 diis charum peremisset Clearchū. Parysatis ergo,
 quum odium iam inueteratum atq; emulationem
 concepisset in Statiram, cernens potentiam suam
 à rege se reuerente & honorante proficisci, illius
 vero amore & fide stabilem firmamq; instruxit ei
 insidias, de summa, uti arbitrabatur, aleam ia-
 ciens. Ancillam habebat fidam, quæ plurimum
 apud ipsam poterat, Gigim dictam. quam admi-
 nistratam veneni Dinon tradit fuisse, consciam mo-
 do inuitam Ctesias. Illum qui venenum dedit, hic
 Belitarum appellat, ille Melantam. Instituentes
 autem ex superioribus suspitionibus ac simultate
 congregi denuo & vna cenare, cum metu tamen
 & cautione iisdem epulis atq; ab iisdem utebantur
 paratis. Nascitur apud Persas exigua auis, quæ om-
 ni caret excremento, habetq; intestina omnia adipe
 differta: vnde vento arbitrantur & rore hoc ani-
 mal viuere: Ryntaces dicitur. Hanc autumat Cte-
 sias cultello, quem altero latere illeuerat toxico,
 dissecuisse Parysatidem, atq; infecisse alteram par-
 tem veneno, partem synceram & puram ori inge-
 stam ipsam mandisse, Statiræ vero dedisse virulen-
 tam. Dinon non Parysatidem, sed Melantam me-
 dicatas carnes secuisse cultro & Statiræ apposuisse.

μελῆ δὲ δὲν. εὐαγγ. ρ.
 66.

ἀποδηόσασιν

ἄλλ' ἐπεὶ κερήσας τῆ παρὶ Κνίδου ναυμαχία διὰ Φαρνα-
 βάζου καὶ Κόνωνος, ἀφείλετο τὴν καὶ θαλάσσιαν ἀρχὴν
 Λακεδαιμονίους, ἐπέστρεψεν ὁμοῦ τὴν Ἑλλάδα πρὸς
 αὐτὸν, ὥστε καὶ τὴν παρὲς ὅσον εἰρήνην βραβεύσασιν πῖς Ἑλλη-
 σι τ' ἐπ' Ἀγαλκίδου πρὸς ἀρβυρομήνην. ὃ Ἄνταλκίδης
 Σπαρτιάτης, Λέοντος υἱὸς, καὶ σπουδάσας βασιλεῖ, διε-
 πρῆξεν ὅσα ἐπὶ Ἀσία πόλεις Ἑλληνίδας ἀπάσας, καὶ νή-
 σους ὅσα πρὸς ἐκέρχουσιν Ἀσία, παρεῖναι Λακεδαιμονίους, αὐ-
 τὰ κακτῆσθαι φόρων ὑποτελεῖς, εἰρήνης ἡμορμήνης πῖς Ἑλλησι
 (εἰ δὲ τ' τῆς Ἑλλάδος ὕβριν καὶ πρὸς ὁδοῖαμ εἰρήνην καλῆν, ἥς
 πόλεμος ὁδοῖς ἀκλεῖερον ἕνεγκε ὁ τέλος τοῖς κερήθει-
 σι) διὰ καὶ τοῖς ἄλλοις Σπαρτιάταις αἰεὶ βδελυτοῦ μῦθος ὁ
 Ἀρτοξέρξης, καὶ νομίζων (ὡς φησι Δείων) ἀθρόωπι ἀπὸ μύ-
 των ἀμαδεύσασιν εἶ), τὸν Ἀνταλκίδην ὑποσηλάσασιν εἰς
 Πέρσας ἀναβάντα. καὶ ποτὲ λαβῶν ἕνα τῶν ἀρχόντων γεφά-
 νων, καὶ βάρβαρος εἰς μύρον τὸ πολυτελέστατον ἀπὸ δειπνῶν, ἐ-
 πεμψεν τὰ Ἀγαλκίδα καὶ πλοῦτες ἐθαύμασαν τὴν φι-
 λοφροσύνην αὐτοῦ (ὡς εἴποιεν) ὅτι ὀπιτήδειος ὄντροφῆσθαι
 καὶ πλοῦτον λαβῶν γεφάνων, ὁρχιστάμνος ἐν Πέρσας τὸν
 Λεωνίδα καὶ τὸν Καλλικρατίδα. ὁ μὲν γὰρ Ἀγνοίλαος (ὡς
 εἴποιεν) πρὸς τὸν εἰπόντα, φεῖ τῆς Ἑλλάδος, ὅπου μηδὲ ζουσιν
 ἡμῖν οἱ Λακωνίαι, οὐ μᾶλλον (εἴποιεν) οἱ Μῆδοι λακωνίζουσι.
 τ' ὁρμήματος ἡ καμφοῦς τ' τὸ πρὸς ἡμάτος ἀσχυῶν ἐκ ἀ-
 φείλεν, ἀλλὰ τὴν μὲν ἡγεμονίαν ἀπώλεσαν, ἐν Λακωνίαις
 ἀγωνιστάμνοι κακῶς ἢ ὁδοῦ τῆς Σπαρτίας πρὸς ἀπώλε-
 το τ' ὁμοιογίαις ἐκείναις. ἀρχὴ μὲν οὖν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος ἡ Σπαρ-
 τη, ζέον ἐποιεῖτο καὶ φίλον νόμον ἐξέειπε τὸν Ἀνταλκίδα,
 ἐπεὶ δὲ ἠτήθησαν ἐν Λακωνίαις ταπεινά πρὸς ἄποιοιτες, ἐδόντο
 μὲν χρεμῆ, καὶ τὸν Ἀγνοίλαον εἰς Αἴγυπτον ἐξέπεμψαν ὁ
 δὲ Ἀγαλκίδης ἀπέβη πρὸς τὸν Ἀρτοξέρξη, ὁ δὲ ἀκα-
 λῶν ἐπαρέσασιν τοῖς Λακεδαιμονίοις. ὃ οὕτως ἐξημέλησε
 καὶ παρεῖδε καὶ ἀπὸ ῥίψεν αὐτὸν, ὥστε καταβάντα καὶ χλδα-
 ζόμενον ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, φοβέμενον ὃ καὶ τοῖς ἐφόρους,
 ἀποκαρτερῆσαι. ἀπέβη ὃ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ Ἰσμιλίας
 ὁ Θεβαῖος, καὶ Πελοπίδας, ἡδὴ τ' ἐν Λακωνίαις μάχην νει-
 κηκῶς. ἀλλὰ ὅτι μὲν ὁδοῦ ἀσχυροὶ ἐποίησαν. Ἰσμιλίας δὲ
 πρὸς κύνῃσαι κελδομήνος, ἐξέβη πρὸς αὐτὸν χαμάζε τὸν
 δακτύλιον, εἶτα κόψας αἰείλετο, καὶ παρέσχε δοῦσαι πρὸς
 κύνῃσιν. Τιμαγόρα ὃ τὰ Ἀθηναῖα διὰ Βηλέειδος ἔγραμ-
 ματέως εἰς πέμψαντα γραμματίδιον ἀπορρήτων ἡσθεῖς, μυ-
 εῖους τε δαρεῖκας ἔδωκε, καὶ γάλακτος βοείου δεομήνη δι-
 ἀσθένεια, ὄγδοηκοῖτα βοῖς ἀμέλγεσθαι παρῆκε δούλων.
 ἐπὶ ὃ κλίνην καὶ φράματῶν καὶ τῶν φρώνων ἕτας ἐπέμψεν, ὡς
 οὐ μεμαθηκῶτων Ἑλλήων ὑποφρονιῶν καὶ φορεῖς πῖς
 κρημίζοντας αὐτὸν ἀρχὴ θαλάσσης μαλακῶς ἔχοντα. πα-
 ρεῖναι δὲ δειπνῶν ἐπέμπετο λαμπρῶτατον ὥστε καὶ τοῖς ἀ-
 δελφὸν τῆ βασιλείας Ὀσάνην, ὃ Τιμαγόρα (φαῖα) μέ-
 μνησο τῶν τῆς τῆς ἀπέστῆς οὐ γὰρ ἐπὶ σμικροῖς ἔτω σοι κε-
 κρομημένη πρὸς ἀκείναι. τῆτο δὲ αὐτὸν οἰειδισμὸς εἰς πρὸς ὁδο-
 σίαι μᾶλλον ἢ χρείτος ὑπομνησιν. Τιμαγόρου μὲν οὖν
 διὰ δωροδοκίας Ἀθηναῖοι θάνατον κατέγνωσαν. ὃ Ἀρ-
 τοξέρξης ἐν ἀπὸ πάντων ὧν ἐλύπει πῖς Ἑλληνας ἠύφρανε,
 Τισαφέρνην τὸν ἐχθρὸν ἀλλοῖς καὶ δυσμενέστατον ἀποκτεῖ-
 ναι. ἀπέκτεινε δὲ, τῶς ἀβολαῖς αὐτῆς τῆς Παρυσάπιδος
 σιωπεθιμῆς. ὃ γὰρ οἰεῖται ἐν τῇ ὀργῇ πολὺν χρόνον ὁ βασιλεὺς, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπὸ τῆ μητρὸς, καὶ μετεπέμψαστο,

A At postquam obtenta per Pharnabazū & Cono-
 na apud Gnidum nauali victoria maritimo impe-
 rio exiit Lacedæmonios, cōuertit ad se pene totā
 Græciam, adeo vt celebrē illam pacem Græcis,
 quæ appellata est Antalcidia, quibus vellet condi-
 tionibus daret. Fuit Antalcidas Spartiates, Leon-
 tis filius. Hic regis studiosus, effecit vt ei vrbes
 Græcas & insulas quæ contribuuntur Asia, per-
 mitterent Lacedæmonii, pace cum Græcis facta,
 vectigales possidere, si probrū Græciæ & proditio
 pax appellanda est, qua bellum nullum fœdiorē
 victis attulit exitum. Vnde Artoxerxes, qui à cete-
 B ris Spartiatis semper fuit auersus, homines nu-
 merans eos esse, vt ait Dinon, omnium impudē-
 tissimos, profectum in Persidem impense comple-
 xus est Antalcidam, coronamq; vnā ex floribus
 factam in pretiosissimum demersit vnguentum,
 eamque ex cœna Antalcidæ misit. quem fauorē
 omnes admirati sunt. Cæterum erat, meo iudi-
 cio, dignus ille quicum rex ageret licenter, & qui
 talem coronam acciperet, qui inter Persas Leo-
 nidam & Callicratidam saltauit. Nam Agefilaus
 quidem ad eum qui dixit, Miseram Græciam,
 C vbi Lacones nobis cum Medis sentiunt, Minime,
 inquit, sed sentiunt cum Laconibus Medi. Atqui
 maculam rei non detestit illius dicti festiuitas, sed
 imperium improspira pugna apud Leuctra per-
 didere, gloriamq; in super Sparta illo effudere fœ-
 dere. Quousq; ergo in primatu Græciæ Sparta
 fuit, hospitem habuit & amicū suū nominauit
 Antalcidam: vt vero ad Leuctra fusi Lacedæmo-
 ni sunt, afflictique eguerunt pecunia, atq; idcirco
 Agefilaum in Ægyptum miserunt, Antalcidas au-
 tem ad Artoxerxem perrexit, oratum vt Lacedæ-
 monios pecunia iuuaret: ille vsque eo neglexit,
 despexitq; eum, & reiecit petitionem, vt regressus,
 D quod videret se hostibus esse ludibrio, & metue-
 ret in super ephoros, vitam inedia finierit. Contē-
 derunt etiam ad regem Thebanus Ismenias, &
 Pelopidas, iam acie Leuctrica victor. Cæterum
 nihil hic admisit turpe: Ismenias, quum adorare
 regem iuberetur, anulum ad pedes suos humi
 abiecit, quem inclinato sustulit corpore. vnde ex-
 istimauerunt eum regem adorasse. Timagora A-
 theniensis, qui per Belurim scribam epistolam mi-
 ferat ad ipsum de rebus arcanis, lætus mille Dati-
 cos donauit, & lactis bouini valetudinis causa in-
 digenti boues octoginta dedit ad mulgendum,
 E quæ eum comitabantur. Ad hæc lectum ei, vestē
 stragulam, & stratores, quasi rudibus ad sternen-
 dum Græcis, misit: baiulos item, qui ad mare in-
 firma valetudine affectum deportarent. Cœna
 quoque præsentī lautissima missa. Vnde frater re-
 gis Ostanes, Memineris, inquit, huius Timagora
 mensæ. Neque enim leui de causa ita tibi instru-
 cta apponitur. Ea improperatio proditiois po-
 tius quam beneficii erat suggestio. Harum sordium
 nomine Timagoram capitis damnauerunt
 F athenienses. At Artoxerxes pro omnibus cala-
 mitatibus quas intulit Græcis, rem vnā gra-
 tam fecit, quod inimicissimum eis & infestis-
 simum Tissaphernem interemerit. Interemit
 eum Parysatide delatas aduersus eum ex acuciente
 calumnias. Neque enim ita rex diu inhæsit, sed
 placatus acciuit matrem, quod ingenio & animo

ad regnum regendū videret præditam, neq; causa vlla iam subesset quam obrē suspectaret in confuc tudine aut offenderēt sese mutuo. Deinceps in om nib. illa regi obsecundando, neq; vlli rei, quam hic agebat, refragando, autoritatē apud eum na cta est, atq; omnia assequuta. Animaduertit autem alteram filiam eū Atossam perditē amare, verum morbum suum ipsius causa vehementer habere occultum & comprimere vt nonnulli dicunt, quanuis intercederet iam ei tecta cum virgine cō fuctudo. Vt igitur in suspicionem puella Paryfati di venit, cœpit eam magis quam ante fouere, atq; apud Artoxerxem extollere, formamque & mo res eius vt regalis & præclarę puellæ. Denique vt duceret puellam suavit ei, ac legitimam cōiugem faceret, Græcorum existimatione & legibus con temptis. Legem Persis ipsum à deo, honestique & inhonesti datum normam. Sunt tamē qui dicant, ex quibus Cymæus est Heraclides, non vnam hęc tantum filiam suam Artoxerxem, sed alteram et iam matrimonio sibi iunxisse Amestrim, de qua mox dicemus. Atossam vsque adeo dilexit pater matrimonio sibi coniunctam, vt quum esset viti ligo corpus eius depasta, nihil quicquam fuerit ea re offensus, sed lunonem supplex pro ea vnam adoraret ex diis, manibus tellurem contingens, & donorum tantam vim iussu eius satrapæ & amici mitterent, vt interiecta inter fanum & regiam sex decim stadia auro, argento, purpura, equis afflue rent. Porro quum bellum ducibus Pharnabazo & Iphicrate mouisset Ægyptiis, ob illorum dissensio nem res fuit infecta. Cadusius ipse intulit bellum ccc. millibus peditum & decē equitum. Regio eorum est salebrofa & nebulosa, sementisque & frugum infœcunda, pyris vero syluestribus, po mis, & aliis id genus fructibus homines bellicosos feroceq; alit. In hanc delatū graues difficultates & discrimina imprudētem exceperē. Nihil enim illic sumere erat commeatuum, neq; aliunde im portare. Iumentis modo tolerabant se, vt caput a fini vix lx. drachmis venale esset. Deficiebāt iam regem commeatu, pauci autem equi adhuc reli qui erant, cæteros in cibo consumpserant. Ibi Ti ribazus, qui crebro locum apud regē virtutis cau sa obtinuerat primum, crebro ob leuitatem eo de iectus, tunc vero abiectus contemptusque erat, regem & exercitum seruauit. Nam apud Cadusios quum essent duo reges, vterq; autem haberet se orsum castra, adiit Artoxerxē. cui postquam quid pararet, aperuit: ipse ad alterum Cadusiorum re gem est profectus, ad alterum clam filium misit. Vterque vtrique imposuit, alterum demonstrans missis ad Artoxerxem legatis amicitiam & so cietatem soli sibi quærere. Quare si saperet, faci undum ei vt præuertat, adiutorem se ei in om nibus fore. His ambo fidem habuere, & quia inuidiam mutuam habebant suspectam, alter cum Tiribazo legatos, cum Tiribazi filio alter misit. Quum mora intercederet, in grauem o pinionem & calumniam venit apud regem Ti ribazus. Conciderat animo rex, præiiebatque eum quod fidem Tiribazo adiunxisset, & præbe bat aures eius æmulis. Aduit Tiribazus tandem, adfuit quoque filius eius, qui Cadusios adduxere.

A νοῦν μὲν ὄραν ἔχουσαν καὶ φρόνημα βασιλείας ἀξίον, αἰτίας δὲ μηδεμίαν ἐμποδῶν οὐσης ἐπι δὲ ἰὼ ὑποφύονται σκωπῶντες ἄλλήλους, ἢ λυπήσουσιν. Ἐκ δὲ τούτου πρῶτα πρὸς γάειν ὑποურηδοσα βασιλεῖ, καὶ τὰ πρὸς μηδὲν ὧν ἐκείνος ἐπραπέν διεσκελαίειν, ἔχουσα δὲ διῶα δὲ παρ' αὐτῆ καὶ τυγχάνειν ἀπῶτων, ἢ αὐτὸ τῆς ἐτέρας τῶν θυγατέρων Ἀπόσσης ἐραῖτος ἐρωτᾷ δεινὸν ἔπι κρυπτοῦ δέ, δι' ἐκείνῳ οὐχ ἦκιστα, καὶ χροάξουτος τὸ πάθος (ὡς Φασιν ἐπί) καίτοι γε γνησιότης ἢ ἢ πρὸς τὴν παρθένον ὁμιλίαν αὐτῆ λαθραίας, ὡς οὖν ὑπὸ πῶπδου ἢ Παρύσατις, τῆς παιδα μᾶλλον ἢ πρὸς πρὸν ἠπαύξει πο καὶ πρὸς τὸν Ἀρτοξέρξῳ ἐπῆρει τὸ, τε κάλλος αὐτῆς καὶ τὸ ἦθος, ὡς βασιλικῆς, καὶ μεγαλοπρεποῦς. τέλος γυνῶ, γῆμα τὴν χέρῳ ἐπέισε, καὶ γνησίαν ἀποδείξαι γυναικα, καίρειν ἐσάσασα δόξας Ἑλλήνων καὶ νόμοις. Γέροντας δὲ νόμον αὐτὸν ὑπὸ τῶ θεοῦ καὶ δικαιοτῆν ἀσχερῶν καὶ καλῶν ἀποδεδειγμένοι. ἐνίοι μὲν τῷ λέγουσιν (ὡν ἐστὶ καὶ Ἡρακλείδης ὁ Κυμαῖος) εὐμίας μόνον τῶν θυγατέρων, ἀλλὰ καὶ δούτερον Ἀμης εἰν γῆμα τὸν Ἀρτοξέρξῳ, πρὸ ἧς ὀλίγον ὕστερον ἀπαγελοῦδον. τὴν δὲ Ἀπόσσαν οὕτως ἠγάπησεν ὁ πατήρ στωικῶσαν, ὡς τε ἀλφὸδ κατανεμηθέντος αὐτῆς τὸ σῶμα, **C** δυσχεραῖα μὲν ὅπτι τούτω μηδὲ ὅποιῳ. Ἐχρόμνος δὲ πρὸ αὐτῆς τῆ Ἡρα, πρὸς κωῆσαι μόνην θεῶν ἐκείνην, τῆς χερσὶ τῆς γῆς ἀλάμνος. δῶρα τε τῆ θεῶ Ἰσαῦτα πέμψαι τῆς σατράπης καὶ φίλοις, αὐτῆ κελύσσαστος, ὡς τε τὰ μεταξὺ τῶ ἱεροῦ καὶ τῶ βασιλείων ἐκχάδεκα σάββα, χρυσὸν καὶ ἀργύρου καὶ πορφύρας καὶ ἵππων ἐμπληροῦσαι. πόλεμον δὲ πρὸς μὲν Αἰγυπτοῖς Δαφ Φαριαβάξου καὶ Ἰφικρατοῖς ὀξενεῶν, ἀπέτυχε, σασιασάντων ἐκείνων ὅπτι δὲ Καδοισίους αὐτὸς ἐσράτῳσε τειάχοντα μυριάσι πεζῶν καὶ μυρίοις ἵπποῦσιν. ἐμβαλῶν ὅ εἰς χῶρον τεραχῆτη χα **D** λεπτὴν καὶ ὀμιχλώδη, καὶ τῶν ἀπὸ σπέρου καὶ καρπῶν ἀργον, ἀπτοῖς δὲ καὶ μήλοισ καὶ τοιούτοις ἄλλοις ἀκερδύοις τρέφουσαι ἀνδραποῦς πολεμικῶς καὶ θυμοειδῆς, ἔλαθε μεγάλας ἀπορείας καὶ κινδύοις πειπεσῶν. ὁ δὲ γὰρ ἐδάδιμον ἦν λαμβάνειν, ὁ δὲ ἐξῶθεν ἐπεισάγασα. τὰ δὲ ὑποζῦγα μόνον κατέχευον, ὡς τε οἴου κεφαλὴν μόλις δραχμῶν ἐξήκοντα ὄνιον εἶ). τὸ δὲ βασιλικὸν δειπνὸν ὄξε λείφῃ καὶ τὸν ἵππον ὀλίγοι παρῆσαι ἐπὶ, τοῖς δὲ ἄλλοις ἐσδοῖοιτες κατηναλώκεσαν. ὁ ταῦτα Τιεβάξος, αἷρ πολλάκις μὲν ἐν πρῶτῃ δι' ἀδραγαθίαν τάξει γυμῶνος, πολ **E** λάκις δὲ ἀπορριφεῖς Δαφ κυφότητα, καὶ τότε ταπεινὰ πρῶτων καὶ πρῶτων ἰσῶσε βασιλέα καὶ τὸν στρατὸν. ὧν τῶν γὰρ δυοῖν ἐπὶ τοῖς Καδοισίους βασιλέων, ἐκαστέρου δὲ χῶρις στρατοπὸ δόντος, ἐπιτυχῶν τῶ Ἀρτοξέρξῳ, καὶ φρασας πρὸ ἰὼν διενεῶ τὸ πρῶτῃν, ἐβάδιξεν αὐτὸς πρὸς τὸν ἔτερον τῶ Καδοισίων, καὶ πρὸς τὸν ἔτερον χυφὰ τὸν ἵππον ἐπέμψεν. ὄξε πᾶσα δὲ ἐκαστέρου ἐκαστέρως, λέγων ὡς ἀπέρως ἔπι πρῶτων (ὅπερ ἐστὶν) πρὸς τὸν Ἀρτοξέρξῳ, φιλίαν μόνον πρῶτων ἐαυτῶν καὶ συμμαχίαν. οὐκ οὖν, εἰ σωφρονῆ, χεῖρῳ πρῶτερον ἐπιτυχάνειν ἐκείνῳ, αὐτὸν δὲ συμπεραξείν ἀπῶτα. **F** πύτοις ἐπεισῶσαι ἀμφοτέρω, καὶ φρονεῖν ἄλλοις νομίζοντες, ὁ μὲν τῶ Τιεβάξῳ συνέπεμψε πρῶτος, ὁ δὲ ὡ παρὰ τῶ Τιεβάξῳ ἀγατεῖος δὲ θυμοειδῆς, ὑποφύα καὶ Δαφβο

λαίκα τὰ τῶ Τιεβάξου τῶ Ἀρτοξέρξῳ πρὸς ἐπιπτον. αὐτὸς δὲ δυσθύμος εἶχε, καὶ μετρίει, πεισῶσαι τῶ Τιεβάξῳ, καὶ τοῖς φροῦσιν ἐγκαλεῖν παρέχεν. ἐπεὶ δὲ ἦκεν ὁ Τιεβάξος, ἦκε ὁ καὶ ἵππος αὐτῶ, τοῖς Καδοισίους ἀργεῖτες,

Vx ei, inquit, mihi qui admouerit manus. Igitur infestina presentib. & inurbana est visa. At Cyrus delectatus risit, dixitq; ei qui mulieres adduxerat, Ecquid iam aduertis hanc te mihi solam liberam atq; intactam adduxisse? Ex eo cepit propensus in ea esse, amauitq; eam supra omnes, ac sapientem appellauit. Capta fuit, quum Cyrus in prelio occubisset, & diriperentur castra eius. Hanc Darius quum petisset, momordit patrem. Barbari enim in amoribus graui emulatione preediti sunt, ut non ille modo qui appellauerit & attigerit regis pellicem, verum etiam qui propius in itinere praterlatus fuerit & preuectus, quibus portantur, plaustra, capite luat. Quanquam autem haberet Atossam, quam contra leges duxerat vxorem, aleret in super sexaginta & trecentas precellentissima forma concubinas, postulatus illam tamen, liberam ait esse: acciperet eam ipsius voluntate, vim ne afferret inuicem. Accitam Aspasiam, ubi preter expectationem regis elegit Darium, dedit quidem ei ex legis necessitate, sed datam paulo post eripuit. Nam quo reliquam vitam transigeret in caelibatu, eam Diane quae Ecbatanis colitur, quam Anitim vocant, sacerdotem legit: non acerbam existimans, sed modicam se ioculariamque hac de filio sumpturum vindictam. Atqui non tulit id ille modice, seu Aspasie amore permotus, seu probro affici se & ludibrio ducens haberi a patre. Ita affectum Tiribazus considerans, impendio magis inflammauit, in illata huic iniuria agnoscens illam que fuerat sibi illata ex huiusmodi occasione: Filias rex complures habebat. ex his Pharnabazo Apamam despondit, Rhodogynen Oronti, Tiribazo Amistram. Caeteris autem collocauit eas, Tiribazum vero delusit, quod sibi ipsi matrimonio iunxerit Amistram, cuius loco pactus est Tiribazo minimam Atossam. Ut vero hanc quoque impulsus amore, ut supra retulimus, duxit: semel incensus in eum est Tiribazus, nec alias moribus solidus, sed temporalis & vecors. Vnde nunc acceptus inter primos regi, nunc ingratus & inuisus, nullam vicissitudinem moderate ferebat, verum ubi in honore erat, nemo tolerabat hominis insolentiam, ubi in ordinem redactus, non summissum se gerebat neque pacatum. verum ferox & elatus erat. Igitur oleum igni additum, quum stimularet assidue adolescentem Tiribazus, iactaretq; nihil erectam in capite citarim prodesse his quos illa cooperit, si erigere non querant ipsi res suas, nec quum regno inhiet frater ipsius, vel quum parens tam insulto & instanti ingenio sit, firmam sibi successione duceret existere. Qui enim mulierculae Graecae gratia fixam apud Persam circumuenisset legem, ei nequaquam fidendum esse maximarum rerum foederibus staturum. Non perinde esse Ocho non assequi, atq; ipsi spoliari regno. Ochum enim quin beate viuat priuatus, neminem interpellaturum: ipsi regi renuntiato, regnare necesse esse, aut ne viuere quidem fore integrum. Nempe ubique obtinet fortasse Sophocleum illud,

Propera malorum suada promouet pedem.

Trita est enim & prona ad id quod volumus, via. Volunt autem plerique ob bonorum imperitiam & ignorantem, mala. Enimvero regni amplitudo,

A Οἰμώξεται μύθοι τούτων (εἶπεν) ὅς αἱ ἐμοὶ πρὸς ἀγάγη
 τὰς χεῖρας. ἔδοξεν οὖν ἀγάγῃ τοῖς παρθεῖσιν εἶ) καὶ ἀγά-
 γῃ. ὁ δὲ Κύρου παῖς ἐγγέλσεν, καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἀγά-
 γῆν τὰς γυναῖκας, Ἄρα ἤδη σιωπᾶς ὅτι μοι μόνω τού-
 τω ἐλθόντι καὶ ἀγάγῃ φθόρον ἤκεις κημίζων; ὅκ δὲ τού-
 του πρὸς εἶχεν ἀγάγῃ μόνω αὐτῇ, καὶ μάστιγα πασῶν ἐ-
 φέρει, καὶ σφῆλι πρὸς ἐρηθίσεν. ἑάλω δὲ Κύρου περὶ-
 τος ἐν τῇ μάχῃ, καὶ ἀγάγῃ τὸν πατέρα. δὺς ζήλας γὰρ τὰ βαρ-
 βαρικὰ δεινὰς πρὸς τὸ ἀκλόασον, ὡς τε μὴ μόνον τὸν πρὸς-
B ἐλθόντα καὶ τῆσιν παλλακῆς βασιλέως, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐν
 πορεία πρὸς ἐξελθόντα καὶ διελάσαντα τὰς ἀμάξας ἐφ-
 αῖς κημίζονται, θανάτω κολάζεσθαι. καίτοι πλὴν Ἄπο-
 σαι εἶχεν ἔρωτι ποισαμῆρος γυναῖκα πρὸς τὸν νόμον ἐξή-
 κη. ἄρα δὲ καὶ τελαχόσαι παρετρέφοντο καὶ λέει ἀγάγῃ
 παλλακίδες. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ ἀγῆται ἐκείνῳ, ἐ-
 λθόντι ἐφῆσεν εἶ) καὶ λαμβάνειν ἐκέλευσε βαρβαρικῶς,
 ἀκούσαι δὲ μὴ βιάζεσθαι. μεταπεμφθείσης ὅ τῆς Ἀσπα-
 σίας, καὶ παρ' ἐλπίδας τῆ βασιλέως ἐλθόντι τὸν Δαρείον,
 ἔδωκε μὲν, ὡς ἀνάγκης τῆ νόμου, δίδος δὲ, ὀλίγον ὕψρον ἀ-
C φείλετο. τῆσιν Ἄρτεμιδος τῆς ἐν Ἐκβαταίοις, ἡ Ἀνι-
 τῆ καλῶσιν, ἱερείδῳ ἔδειξεν αὐτὴν, ὅπως ἀγῆ ἀγάγῃ τ' ὅτι-
 λοιπὸν βίον οἰόμενος οὐ χαλεπὴν ἀλλὰ μετρίδῳ πινά καὶ
 παιδιᾷ μεμυμένῳ τούτῃ λήψασθαι δίκην πρὸς τὸ
 παιδός, ὁ δὲ ἠέγκων ἐμετρίως, εἶτ' ἔρωτι τῆς Ἀσπασίας
 πρὸς πατρὸς γυναικός, εἶτε ὑβείασθαι καὶ κηχλάσασθαι νομί-
 ζων πρὸς τὸ πρὸς. ἀγάγῃ δὲ αὐτὸν οὕτως ἔχοντα Τι-
 εβάζος, ἐπὶ μάλλον ἐξείραχεν, ἐν πῆς ἐκείνου σιω-
 δῶν τὰ καὶ αὐτὸν. ἡ δὲ τοιαῦτα. πλείονων οὐσῶν βασιλεῖ
 θυγατέρων, ὡμολόγησε Φαρναβάζῳ μὲν Ἀπαμαν δώσειν
 γυναῖκα, Ῥοδρῆσι δὲ Ὀροίτη, Τιεβάζῳ δὲ Ἀμστριν.
D καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἔδωκε, Τιεβάζον δὲ ἐψόσασθαι, γῆμας
 αὐτὸς πλὴν Ἀμστριν. αὐτ' ἐκείνης δὲ τῆ Τιεβάζῳ πλὴν
 νεωτάτῳ Ἀποσσαν ἐψόσασθαι. ἐπεὶ δὲ καὶ ταύτῳ ερεσθεῖς
 ἐγγῆρον (ὡς εἶρηται) πρὸς ἀγάγῃ πρὸς αὐτὸν ὁ Τι-
 εβάζος ἔσχεν ὅσδε ἄλλως γάσσιμος ὦν ὁ ἦτος, ἀλλ' ἀνά-
 ματος καὶ πρὸς ἀγάγῃ. δὲ καὶ νῦν μὲν ἀγῆμερῶν ὅμοια τοῖς
 πρὸς τοῖς, νῦν δὲ πρὸς κημίζων καὶ σκερακιζόμενος, ὅσδε-
 μίας ἔφεν ἐμμελῶς μεταβολίῳ. ἀλλὰ καὶ πρὸς μόνω,
 ἡ ἔπαχθῆς πρὸς χυνοτόπης, καὶ τὸ κηλομέρον, ὅσδε πα-
E πεινόν, ὅσδε ἡσυχῶν, ἀλλὰ τρεχῶ καὶ ἀγῆρον εἶχε. πῦρ
 οὖν ὅτι πῦρ ἔγγῆρον τῶ νεαίσκῳ πρὸς κημίζων ὁ Τιεβάζος
 αἶ, καὶ λέγων ὡς ὅσδε ὀνίσησιν ἡ κημίζων ἐψόσασθαι τῆ κε-
 φαλή τοῖς ὑφ' αὐτῶν, μὴ ζῆτωῦτας ὀρδοσθαι πῆς πρὸς-
 γμασι. καὶ ἔσχεν ἀβέλτερα φερνεῖν, τῶ μὲν ἀδελφοῦ ἀγάγῃ τῆς
 γυναῖκα κημίζων ἐν δὲ οὐδὲ πῆς πρὸς γμασι, τῶ πρὸς ἔ-
 πως ἐμπληκτον ἦτος καὶ ἀβέλαμον ἔχοντος, οἶεται βέλαμον αὐ-
 τῶ πλὴν ἀγάγῃ ὑπάρχειν. ὁ γὰρ Ἐλλῆσι καὶ χεῖρῳ γυναῖκα
 τὸν ἀβέλαμον ἐν ἱερείσῳ ψόσασθαι νόμον, οὐ δῆπου πρὸς
 ὅτι τῶ πρὸς τῶν μεγίστων ὀμολογίας ἐμπεδάσειν. ἐταυτῶν
 εἶ) τὸ μὴ τυχεῖν ὁ χῶ, καὶ κημίζων τὸ φέρεσθαι τῆ βασιλείας.
F ὁ χῶ μὲν γὰρ ἔδωκε κημίζων ἰδιώτῃν βίον μακαρίας, ἐκεί-
 νῳ δὲ πρὸς κημίζων βασιλεῖ, βασιλεῖ δὲ ἀνάγκη, ἡ μὴ δὲ ζῆν,
 εἶ) καὶ ὅλα μὲν οὐδὲ πῆς τὸ Σοφοκλεῖον, Ταχῆα πειθῶ τῶ κημίζων ὀδοῖ πορεῖ. λεία γὰρ πῆς ἡ πορεία καὶ κατὰ τῆς ὅτι
 ὁ βουλόμενος, βέλαμον τῶ οἱ πλείστοι τῶ φάσθαι δὲ ἀπειλεία τῶ κημίζων καὶ ἀγῆσιν. ἐ μὲν δὲ ἀπὸ τὸ μέγιστος τὸ τῶ ἀγάγῃ,

καὶ τὸ πρὸς τὸν Ωχρον τῷ Δαρείου δέος ὑπόκεινται τῷ Τιε-
 βάζῳ παρῆχε. κυρωθῆναι δ' ἔπαμπερον διαίτιος ἢ τῆς Α'-
 σπασίας ἀφαιρέσει. ἐπέδωκεν οὖν ἑαυτὸν τῷ Τιεβάζῳ, καὶ
 πολλὰν ἡδὴ σιωπῆσιν ἀνοδοῦχος ἐδήλωσε τῷ βασιλεῖ
 τὴν ὀπίσθου λυῖν, καὶ τὸ ἔργον, εἰδὼς ἀκελεύσει, ὅτι νυκτὸς ἐ-
 γνώσκειν ἐπὶ τῷ θαλάμῳ κατακείμενον ἀνοδοῦχος αὐτὸν ἐπι-
 σελθόντες. ἀκούσασιν δ' τῷ Ἀρπξέρξῃ, καὶ ὁ παρῆκεν κίν-
 δυνον τηλικούτων, ἀμελήσονται τῆς ἀξιοβολῆς, δεινὸν ἐδδκει,
 καὶ τὸ πειθεστικὸν μηδενὸς ἐλέγχου ἡμοκίμου, δεινότερον. ἔτι
 οὖν ἐποίησε τὸν μὲν ἀνοδοῦχος ἐκείνους ἐκέλευσε παρῆκα καὶ
 τῷ θαλάμῳ αὐτὸς δὲ τῷ θαλάμῳ τὸν ὀπίσθεν τῆς κλί-
 νης τοῖον ἐκείνους καὶ θυρώσας, κατεκάλυψεν αὐλαία. τὰς
 θυρώσας ἐπέσπασεν ἢ τῆς ἀφαιρέσει, καὶ φερόσασιν τῷ ἀνοδοῦχου τὸν
 κερῶν, ὅτι τῆς κλίνης ὑπέμεινε, καὶ ὅτι ἐξείρησε πρὸς τὸν
 ἢ τῷ ἐπὶ αὐτὸν ἐρχομένων τὰ πρὸς ὅσα κατεκάλυψεν, καὶ γινώ-
 σκασαφῶς ἐκείνους. ὡς δὲ εἶδεν ἐσπασμένους τὰ ἐγγυθῆ-
 ῖνα καὶ πρὸς φερόσασιν, τὰ καὶ τῷ αὐλαία ὑπολαβῶν
 αἰεχῶσιν εἰς τὸ ἐπίσθεν οἴκημα, καὶ τὰς θυρώσας ἐπέσπασεν ἐκεί-
 νους. ὀφθέντες γινώσκοντες οἱ σφαγῆς ὑπὸ αὐτῷ, πρὸς ἔσαντες δὲ
 μηδὲν ἀπεχῶσιν φυγῆ δὲ θυρώσας καὶ τοῖς πρὸ τὸν Τιε-
 βάζον ἐκέλευσε ἀποκτείνεσθαι, ὡς φαιερός γερνόςτας. οἱ μὲν δ' ἐν
 ἄλλοις ἀφαιρέσαντες ἐφυγῶν ὁ δὲ Τιεβάζος συλλαμβανό-
 μιν, πολλοὺς ἀπέκτεινε τῷ βασιλέως δορυφόρων, καὶ μέ-
 γιστον ἀπὸ πληγῆς πόρρωθεν ἐπέσει. τῷ δὲ Δαρείῳ μετὰ
 τῷ τέκνῳ ἀναστῆναι καὶ τῆς βασιλείας δικασίας, ἔπα-
 ρῶν αὐτὸς, ἀλλ' ἐτέρων κατηρησθέντων, ἐκέλευσε ὑπὲρ-
 τῆς τῆν ἐκείνου γράψασιν, ἀποφασίῳ ὡς αὐτὸν ἐπέμεινε
 κείνους. ἀποφηνάμενων δ' ἐπὶ τῶν ὁμοίως, καὶ καταγινώσκων τῷ
 Δαρείῳ γὰρ αὐτῶν, οἱ μὲν ὑπὲρ τῶν συλλαβόντες αὐτὸν, εἰς οἴ-
 κημα πλησίον ἀπήγαγον. ὁ δὲ δῆμιος κληθεὶς ἦκε μὲν ζυ-
 ρὸν ἔχων ἢ τὰς κεφαλὰς ἀπὸ τέμνουσι τῷ θαλάμῳ, ἰδὼν
 δ' τὸν Δαρείον, ἐξεπλάγη, καὶ αἰεχῶσιν πρὸς τῶν θυρώσας ἀπο-
 κέλευσε, ὡς ἔδυνον ἀνοδοῦχος ἐδὲ ἐλθόντων αὐτῶν ἡμέρας
 βασιλέως. ἐξῶθεν δ' τῷ δικαστῶν ἀπειλήσαντες καὶ ἐξέκλειστο
 νων ἀναστῆναι, καὶ τῷ ἐτέρῳ χεῖρ δὲ ἀνοδοῦχος τῷ κέμιν αὐτῷ
 καὶ καταγαγῶν, ἀπέτιμε τῷ ζυρῶν τῷ τῶν χηλῶν. εἰοῖ δὲ φασί
 τῷ κρῖσιν ἡμέρας βασιλέως αὐτῷ παρόντες, τῷ δὲ Δαρείῳ, ὡς
 κατελαμβάνετο τοῖς ἐλέγχῳ, ὅτι σῶμα πεσόντα, δειῶ καὶ
 ἰκετῶν. τὸν δ' ὑπὲρ ὀργῆς ἀναστῆναι καὶ ἀσπασίμου τὸν ἀκινά-
 κην, τύπῃν, ὡς ἀπέκτεινεν. εἴτα ἰς τῷ αὐτῷ πρὸς ἐλθόντα,
 .. τὸν ἡλίου πρὸς κινῆσαι καὶ εἰπεῖν, Εὐφραίνεσθε ἀπὸ τῶν ὧν ἔρ-
 .. σαι, καὶ λέγετε τοῖς ἄλλοις ὅτι τοῖς ἄθροισμα καὶ τῷ ἔθροισμα
 .. ἐξενουθεῖσιν ὁ μέγας Ὁρωμάζης δίκην ὀπίσθεν εἰκεν. ἢ μὲν ἐν
 ὀπίσθεν τῶν ἐσχέτερος. ὁ δὲ Ὁχρος ἡδὴ μὲν ἔλπιον
 λαμῶρος, ὑπὸ τῷ Ἀπόσιος ἐπαρῶν, ἐπὶ τῷ ἐφοβῆτο τῷ
 μὲν γινώσκων τὸν ὑπόλοιπον Ἀειάσπην, τῷ ἰόθων Ἀρσάμην. ὁ
 μὲν γὰρ Ἀειάσπης, οὐδὲ τὸ πρὸς ὀπίσθεν εἶπεν τῷ Ὁχρου,
 πρὸς δὲ καὶ ἀπλοῖς καὶ φιλανθρώπος. ἢ ἰοῦ τὸ βασιλεύειν
 ὑπὸ τῷ Περσῶν ὁ δὲ Ἀρσάμης καὶ κινῶν ἔχειν ἐδδκει, καὶ μέ-
 λιστα τῷ πατρὶ πρὸς φίλης ὡς, ὅτι ἐλάτῃναι τὸν Ὁχρον. ὅτι
 βουλῶν οὖν ἀμφοτέρων, καὶ δολερός ὡς ὁμοῦ καὶ φονικῶς,
 ἐχρήσατο τῷ μὲν ἀμύτην τῷ φύσει πρὸς τὸν Ἀρσάμην, τῷ
 δὲ καχυργία καὶ δεινότητι πρὸς τὸν Ἀειάσπην. ὑπὸ ἐπέμεινε γὰρ πρὸς αὐτὸν δὲ ἔχου καὶ φίλους βασιλέως, ἀπει-
 λῶσ πιασ αἰεὶ καὶ λόγους φερερός ἀπαρῆλλοντας, ὡς τῷ πατρὸς ἐγγυθῆτος ἀποκινῶν αὐτὸν ὡμῶν καὶ ἐφουβείσας. οἱ δ'
 τῷ αὐτῷ ἡμέραν ἐκφέρῃν δοκίμους ὡς ἀπὸ ῥήματα, καὶ τὰ μὲν μέλλῃν, τὰ δ' ὅσον οὐπω πρὸς βασιλέα λέγοντες,

A &formido de Ocho Darii materiam dedit Tiriba-
 zo. Nec venus fuit vnde quaq; in flos Aspasiaz abla-
 tio. Tiribazo ergo totū sededit. Vbi frequentes iā
 coniuurunt, consiliū detexit regi eunuchus, qui
 etiam rationē rei gerendæ exacte cognouerat: sta-
 tuisse eos nocte in thalamum regis irrumperere, &
 obtruncare quiescentē. Audienti hæc cōtemne-
 re tantum periculum, & delationē negligere, gra-
 ue videbatur Artoxerxi: credere vero nullo inter-
 cedēte indicio, grauius. Quare sic facit: Eunuchus
 imperat vt se adiungat adhareatq; illis: ipse cubi-
 culi parietē pone lectum excindit, aperitq; in eo
 ianuam, quam tapetibus velat. Instante hora, atq;
 indicato per eunuchum tempore, remansit rex in
 lecto, neque ante exurrexit quam ipsa ingresso-
 rum inspexisset ora, atq; vnumquemque exacte
 cognouisset. vt distinctis gladiis vidit eos irrum-
 pentes, remouit propere aulam, atque in cubi-
 culum interius coniecit se, foresque cum clamo-
 re illisit. Percussores igitur quum ab eo conspe-
 cti essent, re infecta eiecerunt se ianua: Tiribazo,
 quod compertus esset, suaserunt vt reciperet se,
 cæteri diuersi fugam arripuere. Tiribazus, dum
 comprehenditur, multos interfecit regis satellites.
 Ipse ægre tandem iaculo eminus ictus cecidit. At
 Darius cum liberis attracto regios iudices tulit.
 Qui auctore noluit interesse ipse, sed alios accusato-
 res apposuit, præcepit scribis vt cuiusq; sententiā
 scriberent, & ad se referrent. Vt vna sententia Da-
 rium omnes capitis damnauerunt, ministri cor-
 reptum in propinquum carcerē deduxere. Quo
 carnifex accitus venit cum nouacula, qua fontiu-
 um capita decidunt. Qui vt Darium conspexit,
 obstupefactus recessit ianuam respectans, quasi
 non posset neque sustineret homicida esse regis.
 Cæterum iudicibus foris minitantibus ei & præci-
 pientibus, reuersus, coma eius altera manu arre-
 pta, in terram prostrato ceruicem nouacula dem-
 psit. Aliqui factum rege præsentē asserunt iudici-
 um, ac Darium, vt probationibus conuictus fuit,
 in faciem se abiectis, supplicemq; orasse regem:
 illum vero infensum surrexisse, strictoq; acinace
 eum percussisse, quousq; expirauit: inde progres-
 sum in aulam solē adorasse, ac dixisse, Abite læti
 Persæ, aliisq; nuntiate magnum Otomazē de iis
 quæ nefanda & detestabilia conceperant, repeti-
 uisse pœnas. Hunc exitū coniuratio habuit. Erat
 iā Ochus spe celsus, quē erigebat Atossa. cæterum
 metuebat adhuc ex iustis regis filiis reliquū Aria-
 spē, & ex cōcubinis natorū Arsamē. Ariaspes, non
 quia ætatis prærogatiua superabat Ochū, sed ob
 mansuetudinē & candorē & humanitatem rex à
 Persis flagitabatur: Arsamē vero habebatur cor-
 datus, eumq; patrē habere in oculis nō erat clam-
 Ochū. Itaq; vtrunq; insidiis appetens, qui subdo-
 lus iuxta & sanguinarius esset, ingenii crudelitate
 in Arsamē, dolo & versutia vsus est in Ariaspē. Sub-
 misit ad hūc regis eunuchos & amicos, qui assidue
 minas aliquas patris & sæua dicta ei afferrent, ac
 statutum illi esse crudeliter & contumeliose i-
 psū necare. Qui quum hæc in dies indicare ei
 pro arcanis viderentur, ac partim deinceps, par-
 tim iam iam id exponerent regem patraturum,

ita hominem perculere, in tantamque trepidationem, consternationem, & desperationem coniecerunt, vt veneno lethali parato & hausto vitam deponeret. Intellecta rex mortis eius ratione, defleuit illum & causam suspectauit, sed quia per senectutem excutere eam & quærere nequiuit, magis magisq; amplexus est Arsamem, nec obscure tulit ei imprimis fidere, atque omnia in sinu eius deponere. Vnde Ochus non protraxit rem, sed subornauit filium Tiribazi Harpatem. Hoc administro illum interemit. Erat iam tum ob exactam ætatem Artoxerxes in mortem præceps, vt paruo momento esset ad id opus, atq; hac Arsamis clade oppressus ne paulisper quidem durauit, verum illico iuctu & mœrore extinctus est anno ætatis quarto & nonagesimo, regni sexagesimosecundo. Clemens habitus est & popularium amans, præcipue ob filium Ochum, qui sæuitia & atrocitate omnes superauit.

A ἔπος δὲ πλεῖστον αἰδέσθων, ἐπὶ σαύτην ἐπέβαλον πλοῖαν αὐτῶν καὶ παρεχὴν ἐδεδυμένον εἰς τὴν λογιμοῦ, ὥστε φαρμακὸν οὐκ ἀσάντα τὴν θανασίμω καὶ πτόντα, τὴν ζῆν ἀπαλλαγῶν. πύθοντος δὲ βασιλέως τὸ ἔργον τὸ τελευτῆς, ἐκείνων μὴ ἀπέκλαυσε, τὴν αἰτίαν ἡρώπιον ἐπέλεξε καὶ ζῆτειν δὲ ἀδωμάτων δὲ τὸ γῆρας, ἐπὶ μᾶλλον ἡσασαζοτο τὸ Ἀρσάμιον, καὶ δὴλος ἡ μάλισσα πικρῶν ἐκείνων καὶ παρρησιαζόμενος. ὅταν οἱ πατέρες τὸν ὄψον οὐκ ἀπέβαλον τοῦ τῶρα ζῆν, ἀλλ' Ἀρπάτην ἢ Τριβάξιν ὡς οὐκ ἀσάντες, ἀπέκτειναν δι' ἐκείνων τὸ αἰδέσθων. ἡ μὲν οὖν ὅτι ῥοπήν μικρῆς ὁ Ἀρπίξερξης δὲ τὸ γῆρας ἠδὴ τότε ἡσασαζοτο τὸ αὐτῶν ἔπειτα τὸ Ἀρσάμιον πάθος, ὅσδε ὀλίγον αἰτέσθων, ἀλλ' ὁ δὲ ἡσασαζοτο λύπης καὶ δεδυμίας ἀπεσέεσθων, βιώσας μὲν ἐνηνέκωντα καὶ πένταρα ἔτη, βασιλεύσας δὲ δύο καὶ ἑξήκοντα ἡμέρας τῶρα ζῆν εἶ καὶ φιλυπήκος, ἐχέσασα δὲ τὸν ὄψον ὄψον, ὡμοτήτι καὶ μιαιφονία πτόντα ἡσασαζοτο τὸν ὄψον.

P L V T A R C H I C Π Λ Ο Υ Τ Α Ρ Χ Ο Υ
A R A T V S. A Ρ Α Τ Ο Σ.

V E T V S Prouerbiū, Polycrate, veritus, meo iudicio, dictū inauspicatū philosophus Chrysippus, non uti erat, sed ut ipse probabat, scripsit,
Quis patrem laudet, bene felices nisi nati?

Hunc coarguens Dionysodorus Træzenius, verum reponit, quod sic habet,

Quis patrem laudet, non felices nisi nati?

Ac demonstrat iis qui per se illaudati sunt, vestiunt autem se maiorum quorundam virtutibus, insolentant; illorum laudibus, hoc obstrui prouerbio os. At cui sponte generosa ex maioribus indoles dedit, ut ait Pindarus, sicut tibi, ut ad præclarissimum domesticorum exemplorum vitam componat: huic felicitas sit meminisse præstantissimorum auorum suorum, audienti semper de iis aliquid & referenti. Neq; peculiaris hic penuria decoris ex alienis laudibus aucupatur gloriam, sed sua cum illorum copulans, tanquam stirpis & vitæ duces celebrat. Vnde ego quoq; cuius tui & proavi vitam Arati, quem neq; tua propria laude neq; autoritate deformas, tibi conscriptam mitto: non quin omnium diligentissima tibi cura ab initio fuerit illius res gestas cognoscere, sed ut filii tui Polycrates & Pythocles in exemplis adolescant domesticis, partim audiendo partim legendo quæ æmulari illos decet. Est enim sibi placentis, non virtutum amantis, omnium se semper ducere præstantissimum. Sicyoniorum ciuitas, ut primum ex sincero & Dorico optimatum principatu, sicut confuso concentu, in seditiones & concionatorum ambitiones impegit, non destitit agitare & tumultuari tyrannū ex tyranno mutās, quoad interfecto Cleone principes Timoclidā & Cliniā legere, viros in primis inter ciues claros & autoritate pollentes. Quū iam videretur aliquatenus composita resp.

E Π Ο Ι Μ Ι Α Ν Πινά παλαμῶν, ὡς Πολύκρατες, δείσας μοι δοκεῖ δὲ δεδυσμένον αὐτῆς ὁ φιλόσοφος Χρυσίππος, ἐχέσασα ὄν ἔχ' ἔργον, ἀλλ' ὡς αὐτὸς ἔπειτα βεβίπων εἶ, δὲ ἀπὸ τῆς, Τίς πατέρ' ἀγνήσει, εἰ μὴ διδάμονες υἱοί; Διονυσόδωρος δὲ ὁ Τροιζηνίος, ἐπέλεξε αὐτὸν, αἰτεκλήσασα τὸ ἀληθινὸν ἔπος ἐχέσασα.

D χροσαν, Τίς πατέρ' ἀγνήσει, εἰ μὴ κακὸν δαίμονες υἱοί; καὶ φησὶ τὴν ἀφ' αὐτῶν ὁσδενοῦ ἀξίους ὄντας, ἡσασαζοτο τὸν ὄψον πινά ἀρπαγῆς καὶ πλεονάζοντας ἐπὶ τοῖς ἐκείνων ἐπαύνοις, ἡσασαζοτο τὸν ὄψον παρρησιαζόμενος. Ἀλλ' ὁ γὰρ φύσει τὸ γῆρας ὅτι παρρησιαζόμενος, καὶ Πινδαρον ὡς ἔπειτα τῶρα ζῆν καλλίστην ἀφομοιοῦν τὴν οἰκίαν τῶρα ζῆν ἀδειγμάτων τὸ βίβ' ἀδαμῶν αἰετῶν μεμνησά τῶν ἀπὸ γῆρας τῶρα ζῆν, ἀκρυοῦσας παρὲς αὐτῶν αἰετῶν καὶ λέγοντας. ἐγὼ ἰδίω δ' ἀπειρία καλῶν ἐξαρπῶσιν ἀλλοτείων ἐπαύνοις τὸ δόξαι, ἀλλὰ πῶς ἐκείνων τῶν οἰκεία σιωπάσασα, ὡς καὶ πῶς γῆρας καὶ τῶν βίου κατῆγεμόνας ἀφῆσασα, δὲ κατὰ τὸ Ἀρσάτι δὲ τὸν πολίτην καὶ παρρησιαζόμενος βίον, ὅν ἔπειτα τῶν δόξαι τῶν πατρῶν, ἔπειτα τῶν δυνάμει καταπαρρησιαζόμενος, ἀπέσασα σοὶ συλζασα φάμιδος ἐχέσασα οὐχὶ πτόντων ἀκριβέστατα σοὶ μεμνησά δὲ ἀρχῆς ὅτι σασαζοτο ἐκείνων τῶρα ζῆν, ἀλλ' ὅπως οἱ πατέρες οὐκ ὄψον καὶ Πολύκρατες καὶ Πυθόκλης οἰκείοις τῶρα ζῆν ἀδειγμάτων ἐπέφωσασα, τὰ μὲν, ἀκρυοῦσας, τὰ δὲ αἰαγνώσασα τῶν ἀφῆσασα μμεισά τῶρα ζῆν. φιλαύτη γὰρ αἰδρός, ἐφίλοκαλου, πτόντα αἰετῶν ἡγεῖσασα.

E νας ἀφῆσασα, δὲ κατὰ τὸ Ἀρσάτι δὲ τὸν πολίτην καὶ παρρησιαζόμενος βίον, ὅν ἔπειτα τῶν δόξαι τῶν πατρῶν, ἔπειτα τῶν δυνάμει καταπαρρησιαζόμενος, ἀπέσασα σοὶ συλζασα φάμιδος ἐχέσασα οὐχὶ πτόντων ἀκριβέστατα σοὶ μεμνησά δὲ ἀρχῆς ὅτι σασαζοτο ἐκείνων τῶρα ζῆν, ἀλλ' ὅπως οἱ πατέρες οὐκ ὄψον καὶ Πολύκρατες καὶ Πυθόκλης οἰκείοις τῶρα ζῆν ἀδειγμάτων ἐπέφωσασα, τὰ μὲν, ἀκρυοῦσας, τὰ δὲ αἰαγνώσασα τῶν ἀφῆσασα μμεισά τῶρα ζῆν. φιλαύτη γὰρ αἰδρός, ἐφίλοκαλου, πτόντα αἰετῶν ἡγεῖσασα.

F Ἡ Σικυωνίων πόλις, ἐπεὶ τὸ τῶρα ζῆν ἐκ τῶν ἀρετῶν καὶ Δωρικῆς ἀριστοκρατίας, ὡς ἔπειτα ἀρμονίας συλζασα, εἰς σασαζοτο ἐπέπεσε καὶ φιλοδουμίας δημαγωγῶν, ἐκ ἐπαύσασα το νοσῆσασα καὶ παρατηρομένη, καὶ τίσαννοι ἐκ τυράννης μεταβάλλασα μέγας ἐκ Κλέωνος αἰαρεθέντες, εἰλοντο Τιμοκλείδην ἄρσαντα καὶ Κλέωνίδην, αἰδράς ἐπέδασα τὰ μάλισσα καὶ ἐκ δυνάμει τῶν πολιτῶν ὄντας. ἠδὲ πινά τῆς πολιτείας κατὰ σασαζοτο ἐχέσασα δοκρῶσας.